

Loge nr. 20

FRIDTJOF NANSEN

av

I·O·O·F

1936 - 1956

ÉT MINNESKRIFT

LOGE NR. 20

FRIDTJOF NANSEN

av I. O. O. F.

1936 – 1956

ET MINNESKRIFT

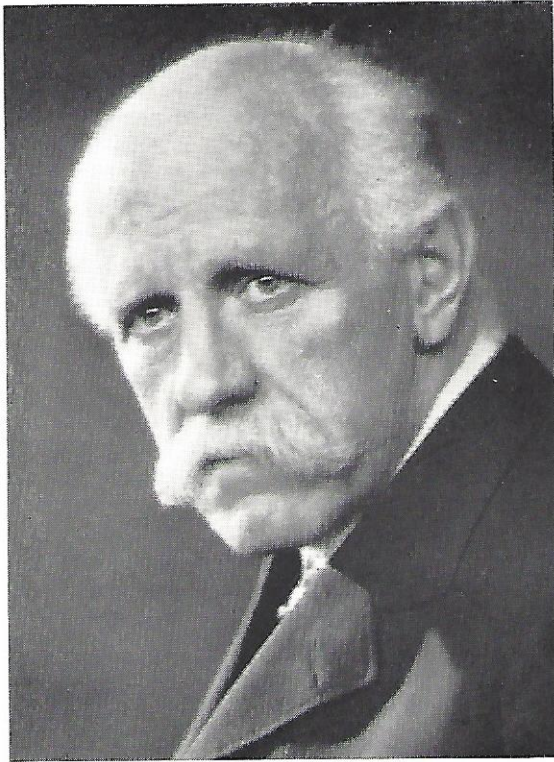
Redaktør: Br. REIDAR VILAND

OSLO 1956

JOHANSEN & NIELSEN · BOKTRYKKERI

For øvrig brødre —
alt som er sant, alt som er ære verdt,
alt som er rettfærdig, alt som er rent,
alt som er elskelig,
alt som tales vel om, enhver dyd og alt
det som priselig er . . .
Gi akt på det!

Fil. 4, 8.

*Professor dr. Fridtjof Nansen.
1861—1930.*

Ingen mann i vår nyere historie har som Fridtjof Nansen virkeliggjort den idé som bærer hans svoger, Ernst Sars', verk: sammenhengen i vår historie mellom saga og nåtid. Det er saga i hans gjerning. Hans skikkelse er kongesagaens. Hans ungdoms storverk, skiferden over Grønland, var saga. Hans manndoms bedrift, marsjen mot polen, var det også. Derfor ble han med ett slag helten som gjenskapte kongesagaen, som gav ungdommen mot, ikke bare i idretten, men i den nasjonale strid, i selve livskampen. Ved sitt fredsstiftende arbeid, sin utrettelige kamp mot de onde makter, mot rovdrymmoralen, mot krigens uhyre, ble han en verdenshelt, et lysende uttrykk for solidaritetstanken.

Nansens gjerning ble verdensomspennende. Han ble den første nordmann som fikk makt over folkenes store masser. Gjennom hele

sitt liv, fra guttedagene i Nordmarka til hans siste, bitre kamp for å redde armenierne, var han høvdingen legemliggjort.

I ensomheten, i den store natur fant Fridtjof Nansen seg selv. Han var naturbarnet, skogenes og fjellets sønn, han var drømmeren, «i sin grunn en dypt religiøs natur, uten positive religiøsmytologiske forestillinger». Han ble sin tids største forkjemper for nestekjærlighetens evangelium, en mann og et barn på samme tid, og derfor en seende. Likeså streng og nøktern, nesten steil i sin ensomhet som han var i sitt arbeide, like så barnslig, guttaktig munter var han ute i naturen, rørt av stemning, kunstneren, tegneren, maleren. I bunn og grunn en stor artist.

Fridtjof Nansen ble født 10. oktober 1861 i Aker. Han tok artium i 1880, og begynte å studere zoologi. I 1882 var han på sin første ishavsfærd, og var deretter ansatt ved Bergens Museum. Han tok doktorgraden i 1888. I 1888—89 gjennomførte han ferden over Grønlands innlandsis, og ble etter hjemkomsten konservator ved Universitetet i Oslo. 1893 tok han ut på ferden nordover med «Fram». Sammen med Hjalmar Johansen gjorde han et framstøt mot polen og nådde 86 grader og 14 minutter. Det var lenger nord enn noen tidligere ekspedisjon. I 1897 ble han professor i havforskning (oseanografi) og tilstøtende vitenskaper. Resultatene av hans forskinger foreligger i en rekke epokegjørende verker. —

I 1905 gjorde Nansen en høyt verdsatt innsats for Norges sak ved sine artikler i verdenspressen, som sto åpen for ham. Han var i årene 1905—1908 vår første minister i London. I 1917—18, da det gjaldt å sikre Norges forsyninger, ledet han den norske forhandlingsdelegasjon i Sambandsstatene.

I 1920 begynte Nansen sitt arbeide for å få sendt hjem krigsfangene, og hans innsats på dette felt er et organisatorisk storverk. I 1921 tok han ledelsen i kampen mot hungersnøden i Sovjet-Samveldet. Bortimot en halv million krigsfanger ble sendt hjem, takket være Nansens virksomhet, og i Sovjet-Samveldet reddet hans innsats millioner av mennesker fra sultedøden. Så lenge han levde var Nansen Norges førsteutsending til Folkeforbundet, og gjorde et veldig arbeide, ikke minst i flyktnings spørsmålet. Senere ledet han arbeidet med å utveksle grekere og tyrkere etter krigen i Lille-Asia, et arbeide som omfattet 2 millioner mennesker. I 1922 fikk Nansen Nobels fredpris, og samtidig en gave til et liknende beløp fra en dansk forlagsmann.

Han døde 13. mai 1930 og ble gravlagt den 17., som ble en nasjonal sørgedag.

(Kilde hovedsakelig Familieboka)

*Fabrikkeier Olav Hallan.
Ordenens Stor Sire.*

*H.r.advokat Harald Østreng.
Ordenens Dep. Stor Sire.*

Til Loge nr. 20 Fridtjof Nansens 20-årige fødselsdag den 10. oktober sender jeg den verdige Loge Storlogens og min egen personlige hilsen, med en hjertelig takk for utmerket arbeide i humanitetens tjeneste i den tid som er forløpet. Jeg håper at Logen også i fremtiden vil bli fulgt av en lykkelig stjerne.

Oslo, juli 1956.

*Olaf Hallan
Stor Sire*

Kamp — Liv — Seier

*Fridtjof Nansen, vi deg hyller
på din dag;
i ditt fotspor vil vi trede,
vi til KAMP er alltid rede
:/: for vår sak :/:*

*Midnattssolen ga deg lyset
mangen gang;
alle folk fikk LIV og styrke
ved ditt hjertevarme yrke
:/: gang på gang. :/:*

*Uten kamp blir ingen SEIER
på vår vei.
Ditt eksempel fram oss maner,
vi vil så med seiersfaner
:/: hylle deg. :/:*

Ingvald Suphammer.

Loge nr. 20 Fridtjof Nansen — 20 år.

Den 10. oktober 1956 er det 20 år siden vår losje ble instituert. Det er intet stort jubileum, og tiden er ennå ikke inne til å skrive historie i egentlig forstand. Men det har vært et alminnelig ønske blant brødrene å tilkjenne denne lille milepel gjennom et minneskrift. Det er sikkert nyttig å se losjeliv — og virke i perspektiv. Det styrkes oss i vår Odd Fellow gjerning og stimulerer oss i vårt losjearbeide. Det vil også tjene til å festne forbindelsen med den unge garde, som i årenes løp etterhånden rykker inn i rekkene.

Skriftet har imidlertid i all sin enkelthet også fått en noe videre ramme, for så vidt som vi har innhentet endel uttalelser fra våre vennskapslosjer og noen erfarne brødre. På denne måte får vi se ordenslivet i en større sammenheng, og under en mer utvidet synsvinkel.

Vi er alle på vandring. Noen har vært med i mange år, andre er kommet til siden. Men vi har et felles mål som vi strir og arbeider for å nå. Undertiden kan det være nyttig og nødvendig å «korrigere kompassene». Et jubileum, om enn aldri så lite, gir oss høve til det. Og i tilbakeblikkets stund ser vi veien vi har

(Forts. s. 10.)

Chartermedlemmene.

Olav Bowitz Aarstad. Gunnar Gaaserud.
Carl Fuglesang. Olaf Hallan. Harald Østreng.

*Vi skulle minnes, brødre, når vi høster, minnes
hver gang vi tar en moden frukt i munnen
at noen var her før og satte treet
— og noen ennå før og ryddet grunnen.*

Fridtjof Nansen.

*Vi har valgt å bære
Fridtjof Nansens navn,
ham til evig ære
og oss selv til gagn.
Må hans sterke ånd
og hans milde hånd
alltid for oss stå
som et mål å nå.*

*Skjønt hans varme hjerte
fattet verdens ve,
ingen sorg og smerte
tålte han å se:
Hver som led på jord
var for ham en bror.
Alle — fjern og nær —
var ham like kjær.*

*Brødre, vi vil prøve
nå vårt ideal
og til offer øve
vi oss derfor skal.
Rundt på jord er nød,
lidelser og død,
Vi i NANSENS ånd
rekker fram vår hånd.*

Fritz Nagell.

(Forts. fra s. 8.)

vandret. Hele vår ferd avleires i historie. Derfor bør vi kjenne dens grunndrag. Den er utgangspunktet for all videre ferd. Vi tar lærdom av vår fortid, av våre opplevelser, men også av våre feilslutninger og feilvurderinger. Resultatene av vårt arbeide er ikke alltid så i øynefallende. Men en ting vinner vi, tross alt: *Erfaring*. Den er kanskje livets beste ballast.

«FRAM» kalte Fridtjof Nansen sin skute. Det ligger meget av Nansens eget jeg i dette lille ord. Det ble hans korte, fyndige, men meget sigende motto. Den losje som har tatt hans navn gjør vel i å minnes dette. Fletter vi det inn i vår egen idéverden, er veien klar: Fram, i Vennskap, Kjærlighet og Sannhet.

Måtte så dette lille skrift hjelpe til å gi oss større styrke, til å gjøre oss mere seende.

Fra Loge nr. 50 Hemdall, Göteborg.

ved O. M. br. Jörgen Lindberg.

Jag har ofta hört personer, som inte äro medlemmar i vår Orden, förmoda, att initialerna I. O. O. F. betyda International Order of Odd Fellows. Skulle detta vara riktigt, vore därom endast gott att säga. I en tid, då trångsynt nationalistkänsla ofta gör sig gällande, är all verksamhet i god internationell anda av största värde. Vi odd fellows fatta alltid med glädje och tacksamhet den, över gränserna, framräckta brodershanden.

Bokstaven I skulle också kunna betyda idealistic. Därigenom framhövdes ett annat väsentlig drag i vår Ordens verksamhet. Vi, dess medlemmar, bjudas rika tillfällen till ideelt, oegenlyttigt arbete i hägnet av vårt stora, internationella broderskap.

Som vi alla veta, betyder detta I independent — oberoende. Detta, i våra dagar, skäligen omoderna ord, skulle vi väl närmast vilja översätta till «frihet under ansvar». Vår Orden förbehåller sig rätten att, utan yttre inblanding, få sköta sina egna angelägenheter. Men dess arbete bedrivs alltid under ansvar och strikt iakttagande av det lands lagar och förordningar, där vederbörande storloge arbetar.

Denna frihet under ansvar tillåter varje storloge att låta sina bästa nationella särdrag komma fram i ordensarbetet. Likaså har varje enskild loge under storlogens domvärjo alla möjligheter att skapa sig ett eget ansikte. Härigenom är det alltid intressant och givande för en ordensmedlem att besöka en annan loge än sin egen. I Göteborg finnas nu åtta loger. De verka i samma stad, de ha samma lokaler, men de ha alla något särpräglad, värdefullt att skänka varandra. Huru mycket mera stimulerande är det då icke att få kontakt och samarbete med en loge i ett broderland.

Logen Hemdall har under många år haft glädjen av ett sådant samarbete med logen 20 Fridtjof Nansen. Besök ha utväxlats, både av logerna och av enskilda bröder. Många bestående vän-

skapsband ha knutits. Tyvärr är det nu rätt länge sedan ett in corpore-besök gjordes. 1951 voro hemdallsbröderna i Oslo. Vi hoppas att snart få se bröderna från Fridtjof Nansen i Göteborg.

När logen nr 20 Fridtjof Nansen nu jubilerar, kan den se tillbaka på 20 år, som sannerligen inte äro helt vanliga. Fem av dessa år förmörkades av det totala krigets och en hänsynslös ockupations styggelse. Det är därför med största beundran, som vi i Hemdall betrakta de uppnådda resultaten. De båda i sanning gott för ett fortsatt, framgångsrikt arbete i vår Ordens anda.

Logen nr 50 Hemdall önskar på tjuogoårsdagen framföra sina hjärtligaste lycko- och välgångsönskingar nu och allt framgent och uttrycka sina varmaste förhoppningar om förmånen att även under kommande år få fortsätta det goda och fruktbringande samarbetet med logen nr 20 Fridtjof Nansen.

Jörgen Lindberg.

Fra Loge nr. 8, Harald Hårfagre, Haugesund.

ved Eks. M. br. E. Hedegaard-Larsen.

Da Ordenen etter krigen ble rekonstruert var det hos mange eldre logebrødre et ønske om å få kontakt med andre loger for å få seg overbevist om, at nå fungerer det hele igjen som det skulle.

En av de Oslo-loger som vi hadde fått personlig kontakt med brr. i var nr. 20 F. N., fordi brr. fra denne loge i egenskap av embetsmenn i leir Norge hadde gjestet vår by og avlagt besøk i logen og leirforeningen her.

En henvendelse herfra i 1946 til loge F. N. om å få avlegge et besøk ble vel mottatt, og herfra reiste da. ca. 15 brr. til Oslo.

Den mottakelse vi fikk, og det vi fikk oppleve går det fremdeles åtgåum av her. For samtlige var det første gangs besøk i Stortingsgaten 28. Vi som husker den pessimisme som rådet i loge-

ne rundt i landet da Stortingsgaten 28 ble prosjektert, ble ganske stumme av beundring da vi fikk se de vakre logesaler, og de smakfullt utstyrte selskapsrom, samt fikk høre om selve foretakendets status.

På logemøtet ble foretatt innvielse av 1 br. Foruten det dyktig utførte seremoniell, var det denne aften en ekstra høytid, idet logen hadde besøk av den svenske dep. S. S. og samtidig besøk av stor — loge embetsmenn og embetsmenn fra andre loger.

Etter innvielsen ble det på en vakker og verdig måte i seremonielle former overrakt og plasert en alterduk ved den svenske logearkitekt Kolmodin.

Ved brodermåltidet ble holdt vektige taler og under det selskapelige samvær etterpå fikk vi en slik oppvarming av våre Oslo logebr. at vi følte oss ganske beskjemmet.

Bl. a. ble det sitert fra Fridtjof Nansens tale ved hans mottakelse av Nobelprisen: «— — jeg ser ingen annen utvei for menneskeheten enn at vi, skulder ved skulder, danner en broderkjede jorden rundt — alle må være med» — —

Logen som har tatt navn etter vår store landsmann bærer dette med ære!

Det er solide ledd i denne kjede!

Vi som har vært med å danne broderkjeden i denne loge, føler fremdeles varmen fra dette håndtrykk!

Loge nr. 8 Harald Hårfagre ønsker loge nr. 20 Fridtjof Nansen hjertelig tillykke med 20 årsdagen med håp og ønske om fortsatt framgang og trivsel.

Broderligst i V. K. & S.
E. Hedegaard Larsen
fung. Ex M.

*Fra Loge nr. 21, Fraternitas, Bergen.
ved Eks. M. br. Arnold S. Rasmussen.*

En åremålsdag er nådd, ikke en av dem man kaller store, men allikevel stor for oss i Loge nr. 21. «Fraternitas», som har så meget å takke Loge «Fridtjof Nansen» for.

Når Loge nr. 20. «Fridtjof Nansen» den 10. oktober fyller 20 år, så kan en vel si at denne Loge fra den første dag, har vært en banebryter innenfor Ordenen. Det var den siste Loge stiftet før krigen, men selv under krigen arbeidet dens brødre for Ordenens utvikling, slik at alt skulle være klart, når denne engang var over.

Det er fra disse sammenkomster i stillhet i krigstider, at jeg først og fremst minnes brødre fra denne Loge, fylt av en ild av det som måtte komme, og som kom da sannheten seiret i verden, og når en broderforening 10 måneder etter krigens slutt kunne stiftes, så er det brødrene Carl Fuglesang, Gunnar Gaaserud, Olav Bowitz Arstad og Wilhelm Larsen som uten omsvøp har æren for dette. Deres tro på at det var behov for en ny Loge i Bergen, ja for nye Loger i Norge i det hele tatt, har tiden gitt dem rett i.

Glemmes skal heller ikke nåværende høyverdige br. Stor Sire, som under installasjon i Bergen januar 1946, ga selve startsignalet, slik at vi så målet foran oss, og som ble nådd den 1. juni 1946, med en enestående og uforglemmelig oppslutning av brødre fra «Fridtjof Nansen».

Når det i dag, 10 år etter, atter er stiftet en broderforening, «Bergensiana» i Bergen, så er det brødre fra «Fridtjof Nansen», som igjen har vist oss veien, under sitt motto «alltid framover».

På 20-årsdagen sender Loge «Fraternitas» og jeg våre hjerteligste hilsener, med en takk for all vennskap og broderkjærlighet i disse år, som nå er historie, og måtte Loge nr. 20. «Fridtjof Nansen» i tiden som kommer, få den lykke å ha brødre, som i ordets rette forstand ikke bare hører og taler ritualet, men også søker å handle deretter.

«Hva kan jeg gjøre for deg»? Disse ord har utallige ganger lydt i mitt øre, nettopp fra brødre av «Fridtjof Nansen», ord man ikke glemmer, men grubler og tenker over. Hva har jeg i grunnen gjort for dere?

For all vennskap, for all broderkjærlighet i disse svunne år, sender Loge nr. 21. «Fraternitas», dens brødre og jeg selv vår takk i vennskap, kjærlighet og sannhet.

Arnold S. Rasmussen

Ex. M.

Fra Loge nr. 29, Drofnum, Drammen.

ved O. M. br. Kristian Haugnæss.

Når loge nr. 20 Fridtjof Nansen den 10. oktober 1956 feirer minnet om stiftelsen for 20 år siden gir denne begivenhet vår loge en kjærkommen anledning til å sende logen en særskilt hilsen i erkjennelsen av den betydningen den som moderloge har hatt for vår loge fra begynnelsen av og i de første grunnleggende arbeidsår.

Loge Fridtjof Nansen med sine mange og høyt fortjente ordensbrødre som medlemmer hadde på alle måter de beste forutsetninger for å skape det riktige og beste startgrunnlag for en ny loge. Den inspirasjon og den helhjertede innsats fra Nansenbrødrenes side under det krevende arbeid med å legge forholdene til rette for oss, har vi etter hvert mer og mer lært å vurdere. Den gode Odd Fellow-ånd som alltid var til stede i loge Fridtjof Nansen har vi etter

beste evne forsøkt å overføre og la inngå som tradisjon i vårt arbeid i Ordenens tjeneste her i Drammen.

Det er innlysende at en loge påtar seg et stort ansvar ved å stille seg til tjeneste som moderloge. Det å føre en rekke uensartede mennesker gjennom smeltediglen, og søke å gi dem den rette forståelse av og innstilling til ordensarbeidet er ingen enkel oppgave. Det tjener loge Fridtjof Nansen til heder at den etter vårt skjønn og vår erfaring løste sin oppgave på en verdig og høyst fortjenstfull måte.

37 brødre av vår loge ble innviet i loge Fridtjof Nansen i årene 1948—1949. Dette krevde selvsagt et stort og uegennyttig arbeid av brødrene i loge Fridtjof Nansen, som vi bedre har forstått å verdsette etter at vi selv begynte med ordensarbeidet. De av brødrene i loge Drofnum som var så heldige å bli med fra først av, vil i særlig grad til alle tider bevare i erindringen minnet om den gode Odd Fellow-ånd som alltid hersket i loge Fridtjof Nansen, og om de mange og hyggelige samvær der.

For alt dette vil vi også ved denne anledning få gi uttrykk for vår hjertelige og dypfølte takk, i håpet om at den samhörighet og det nære og fruktbringende arbeid vi hittil har kunnet glede oss over må fortsette og stadig bli bedre utbygget.

Vi hilser Loge nr. 20 «Fridtjof Nansen» på 20 årsdagen med ønsket om at det arbeid som er nedlagt i de forløpne 20 år må gi rike frukter, og inspirere til økt innsats for logen og dermed for oss alle som arbeider i Ordenenes tjeneste.

Drammen i aug. 1956

Med broderlig hilsen i V. K. & S.

Loge nr. 29 Drofnum

K. Haugnæss

O. M.

Lars Bøe Krogstad

sekr.

Fra Eks. M. br. Eric Ungerth, Göteborg.

Anmodad att neskriva några rader i anledning av Logen N:o 20 Fridtjof Nansens 20 åriga tillvaro, är det med stor tacksamhet och glädje jag efterkommer denna begäran.

Vad ligger mig då närmast om hjärtat än att slå på den sträng, som framkallar tonerna «Nordiskt Odd Fellow — Samarbete».

Minnena från denna 20 årsperiod äro många, ljusa och värdefulla.

Den dag, då davarande E. X. Ö. M. i Eder Loge, nuvarande Storsiren i Norge Br. Olaf Hallan och underteknad första gången sammanträffade i Oslo för att dryfta «Nordiskt Odd Fellow-samarbete» var den 27 oktober 1936. Vid den lunch som aväts på Eder förnäma Frimurareloge, ställde jag följande fråga till vännen Hallan: Vad är orsaken till att alla Nordens flaggor äro i topp i dag? Svaret kom med ett tonfall i glädjens tecken: *Det är Nordens dag idag».*

Kunde vi hava bättre utsikter för vårt kommande arbete än att från detta utgångsläge börja förhandlingar om «Nordiskt Odd Fellow-samarbete».

Det beslöts också den dagen att ett samarbete skulle påbörjas mellan Logen N:o 20 Fridtjof Nansen och min nuvarande Moderloge N:o 50 Hemdall, Göteborg.

Det förste besöket ägde sedan rum den 20 — 21 mars 1937, då Hemdall hade glädjen gästa Fridtjof Nansen. Meningen var att logerna skulle gästa varandra vid resp. årsdagar, vilket också skedde tills i april 1940, då dessa besök måste avbrytas på grund av kända orsaker. År 1945 återupptogs dessa besök, och utvidgades till att många loger inom de Nordiska länderna idag har ett givande, välsignelsebringande samarbete. År 1948 på hösten började ett samarbete mellan Loge N:o 22 Thomas Wildey i Oslo och den nystartade logen Göteborg N:o 118 Göta Lejon, vilken loge jag hade glädjen stifta.

Jag har fått frågan mig tillställd: «Bör dette samarbeite fortbestå, och kan det eventuellt utvidgas efter mera rationelle former?»

Som jag sade vid det officiella besöket i Mars 1937, är det min bestämde uppfatning, att det är just vår gemenskap med andra Odd Fellows, och då som i dette fallet, Odd Fellows lydande under annan jurisdiktion, som gör, att banden loger emellan samt Bröder tillhörande olika Loger, bliva starkare och gemenskapen mera helgjuten.

Jag tror att vi alla äro beskälade av den tanken, att ju mera vi Odd Fellows få tillfällö gästa varandra och andra loger, än dem vi själve tillhöra, och där innhämta lärdommar som vi kanske själva sakna, ju mera utökas våra förråd. Och då mina Bröder, ju större förråden äro, ju mera kunna vi då hämta ur desamma, och ju större barmhärtighetsverk äro vi i tillfälle utöva.

Alla jordens folkslag behöva varandra idag mer än någonsin.

Självt har jag haft den stora förmånen att under dessa många årskapa minnen av bestående värde för framtiden. Minnen som hjälpt mig fram i Odd Fellowarbetet, minnen som skänkt mig förströstan och tillit till dess ideer. Men även den personliga kontakten som skapats mellen Brr. fr. olika Loger är av mycket stor vikt.

Jag har fr. början av «Det Nordiska Samarbetet» fått vänner för livet, som är ett av mina bästa samt vackraste tillgångar i mitt lif. Må det förunnas mig att på ett rätt sätt odla denna klenod, så att det kan bliva ett starkt stöd i mina fortsatta strävanden i Odd Fellows tjänst.

Inför Edert jubileum är min önskan denn:

«Slå flera broar mellen logerna inom de Nordiska länderna, utvidga samarbeitet, sök nya kontakter, och ge varandra av det bästa vi äga inombords i Vänskapens, Kärlekens & Sanningens intresse.»

Med dessa rader vill jag i ödmjukhet frambära mitt varma tack för vad Logen N:o 20 Fridtjof Nansen & Brr. inom Logen givit samt varit för mig under alla dessa år.

Må den Stora Övermästaren hålla sin skyddande hand över Edert arbete under dagar som komma, och må Ni alla i fortsättningen få utöva Edert välsingnelse bringande arbete i Odd Fellows tjänst, till glädje och tröst för dem som vandra på den mörka sidan av livet. Lycka till.

Eder tillgivne *Eric Ungerth*

Stor-repr. i Logen N:o 118 Göta Lejon.

Fra Dep. Stor Sire, Eks. M. br. Harald Østreng.

Br. redaktør.

Jeg er bror redaktør megen takk skyldig for at det gis meg anledning til å komme til orde i dette Minneskrift.

Jeg ble opptatt i vår Orden i januar 1920, og har således vært Odd Fellow i det tidsrom man før kalte en menneskealder. Meget har hendt i disse år og meget er i dag annerledes enn den gang. Vanskelige tider hadde vi i 1920 årene. Det har vi i dag også. Vi skal dog ikke drøfte det her. Alt var forresten så meget annerledes den gang i Ordenen. Først og fremst var vi en *liten* flokk. Vi kjente så og si alle hverandre — vi følte oss som ett samfunn. Tilstanden dengang var riktignok primitiv i forhold til som det er i dag. Men det var en levende interesse for ordensarbeidet og det var en glød og optimisme over strevet som var smittende.

Vi hadde fremragende øverste ledere. I så måte står avdøde br. Sam Johnsen i en særstilling. Han var faktisk Ordenen i kraft av sin kjærlighet til dens idéer. Han var som menneske utrustet med høy intellekt, hadde en klar forstand. Men han hadde også en skapende fantasi og et lyrisk sinn. Vi bruker ennå mange av hans dikt i vårt rituelle arbeide.

Jeg forstår, br. redaktør, at plassen her er avgrenset. Men la meg allikevel få nevne at Ordenen som forøvrig de fleste vil kjenne til, gjennomgikk en rik utvikling i tyveårene, og denne tok ennå større fart etterat vi i 1934 var flyttet inn i vår egen bolig i Stortingsgaten 28.

Det var derfor ganske naturlig at det ble spørsmål om å opprette ennå en losje i Oslo. Jeg er takknemlig for at jeg på et tidlig tidspunkt kom med i arbeidet med å grunnlegge losje Fridtjof Nansen, og jeg betrakter det som en stor ære at jeg fikk oppdraget å fungere som dens første overmester og dermed fikk lov til å yte min skjerv til grunnlegging og oppbygging av denne losje.

Det har innenfor vår losje vært et godt samhold og et rikt indre liv, som har gitt seg mange vakre utslag. Jeg nevner det sosiale arbeide, arbeidet for ordenens utbredelse, arbeidet med å knytte vennskapsbånd med losjer utenfor vårt land. Jeg nevner videre brødrenes aktivitet i Leiren, i Vinterstuebevegelsen, i Foreningen «Veslehjemmet», (De ensommes venner), i Odd Fellow Orkesteret, i Odd Fellows Sangforening og i A.s Stortingsgaten 28.

Et omfangsrikt og resultatrikt arbeide er overalt nedlagt.

Jeg er glad for at jeg herved får leilighet til å sende Loge nr. 20 Fridtjof Nansen en hilsen. Først og fremst må den formes som en varm takk for alt det jeg har fått oppleve innenfor dens virksomhet og for den tillit som er vist meg. Hertil knytter jeg de beste ønsker om kommende rike og arbeidsglade år. Måtte den aldri mangle menn som uselvisk og oppfordrende vil tjene Logen og Ordenen.

Harald Østreng

«Jeg kaller den ånd fri som sjalu vokter sine intellektuelle rettigheter og makt, som ikke kaller noe menneske sin herre, som ikke nøyer seg med en passiv eller arvelig tro, som åpner seg selv for lyset hvorfra enn det måtte komme, og som mottar ny sannhet som en engel fra himmelen.»

William Ellery Channing.

Fra Eks. M. br. Carl Fuglesang.

Spes. D. S. S. for Ordenens utbredelse.

Minner følger alltid med en jubileumsdag. —
Prøve vil jeg derfor å mane frem
blant disses vell — med skjønnsom smak
litt av hvert om alle dem,
som hver på eget vis
såkorn strødde som ga vekst
til hva vi mente var til Ordnenes pris,
ifølge hva vi lærte oss av ritualets tekst.
Vi ville bygge videre på dettes sterke grunn.
Som tenkt så gjort. Det var vår losjes fødselsstund.

Vi syntes selv vi var en sammentømret flokk,
med stammen ifra Loge nummer to,
ordensmessig «ubeskrevne blad» riktignok,
med støtte god fra både Loge en og ti.
Dog felles for hver broder var den sterke *tro*,
og dertil det at *alle* hadde no' å gi.
Vi søkte oss en sterk og uredde leder.
Harald Østreng, var denne broders navn.
I dag med rette kan vi si det: med heder
brakte han vårt oppdrag vel i havn.

Navnet var den første store sak.
Det måtte være kjent, drivende, ja verdig,
vi følte det enhver av oss i dette broderlag.
Og — broder Aarstad hadde navnet ferdig:
Fridtjof Nansen var det selvsagt at det måtte bli.
I fantasien så vi for oss Nansens yrke.
Hva skulle vi vel annet si —
enn ydmykt bøye oss og søke åndens styrke
til vårt arbeid for Odd Fellows gagn.
I tro og håp ble *Fridtjof Nansen* losjens navn.

Et motto måtte til og dypt vi derfor pløyde
hva skrevet var om Nansen og hans verk.
Det ene ordet pent seg til det andre føyde:
Fridtjof Nansen var en kampens mann,
som følge av at *Kamp* gir *Liv*.
Og så på drømmebåren vinge, som var sterk
kom Hallan, Wilhelm Larsens initiativ,
at *Seier* var en logisk konsekvens.
Mot den logikk holdt ingen stand,
tross kravet var i høyste potens.

Segl var enkel sak! Vi hadde Ingvald Bror.
Han formet skuten «Fram» på isdekt hav.
En silhuett så velkjent over hele jord,
fram som den kom i både syd og nord,
og som for oss så meget mere ga:
Symbolet på det beste som vi eier:
I tro og håp, i kamp og liv: å føre losjen fram til seier.
Men broder Ingvald hadde i reserve nok en tanke stor.
Han ga oss sangen vår, den kjente, kjære.
For den vi sier stadig både takk og ære.

Så kom vi fram til høsten nittentrettiseks.
På Nansens egen dag vi ville gå igang
med optagelse. En tydelig refleks
som viste våre tanker og vår virketrang.
Et mektig slag vi ville slå, og tok opp hele ti
med egne krefter på hver post som var —
når unntaes en. Vi hadde ingen «gammel mann».
Sitt verv tok hver især med energi,
og la sin sjel i hva de gjorde og forstand.
Dømme kan kun de av disse ti, som ennå plass iblant oss har.

Uendelig er tidens gang som før.
Naturlig er det da at vi i dag oss spør:
Hvor har vi tapt? Hva har vi vunnet?

Har vi nådd de mål vi en gang satte?
Har vi vaktet og forvaltet pundet?
En — kun en ting kan vi fatte:
så altfor kort er vandringen på jord,
og sanne må vi og vår store Mesters ord:
Vi alle evig er på veien mellom det som var og — kommer.
Dog, Ordenens lære skaper i vårt indre stadig sommer.

Nå er vi nok blitt mange «gamle menn»,
hvis krefter ødet er i livets tunge jag.
Erfaring har vi vunnet, den har vi dog igjen
og dertil meget som skal takkes for. Vår ungdom av i dag!
De tyve år har økt vår en gang lille flokk,
mange er blitt kåret, men ennå ikke nok
om Ordenens milde lære vokse skal til evig makt,
som preger menneskesinnet i fordraglighetens pakt.
Vær hilset. Nansens unge garde, det er vakten i gevær,
som i sitt samholds styrke losjens framtid er.

Se det er livets glede for oss her på jord,
at unge følger i de gamle slekters spor. *Carl Fuglesang.*

Ord av Fridtjof Nansen:

Verden er oppfylt at hat, av misunnelse og mistro
— mellom individene, mellom klassene, mellom nasjo-
nene. Dette er krigens ulykkelige følge, og jeg ser in-
gen annen redning for menneskeheten enn nestekjær-
lighetens gjenfødelse.

Nestekjærighet er realpolitikk — den eneste mu-
lige.

Hva det gjelder er å holde veien til vi finner fram
til nesten — fram til nestekjærligheten.

Alle må være med i dette arbeide. Vi må la bud-
stikka gå. Vi må tenne vardene, så det lyser fra alle
fjell. Vi må reise våre faner i alle land, vi må danne
en brokjede jorden rundt — regjeringene må også væ-
re med — skulder til skulder, ikke til kamp, men til
ærlig arbeide for den nye tid.

Fra Eks. M. br. Gunnar Gaaserud.

7. oktober 1948 høytideligholdt losjen sin tolvårsdag med festlosje og ved denne anledning holdt overmester Gunnar Gaaserud en tale, som vi nedenfor gjengir den vesentligste del av.

Få navn i vår historie, ja — få navn i Europas historie, har en slik klang som *Fridtjof Nansen's*. Han var en mann, som allerede i ungdommen satte seg store mål, og som i sin manndom med gnistrende energi gikk inn for å nå. Han stålsatte sitt legeme, så det kunne tåle de største anstrengelser, men glemte heller ikke å utvikle sin ånd. Og denne kombinasjon av ånd og legemlig spenstighet, sammen med en medfødt hjertevarme og et åpent blikk for andres lidelser, gjorde ham til en førerskikkelse i den humanitære virksomhet, som så sårt trengtes etter den første verdenskrig. Han tok kampen opp mot likegyldighet, mot sneversynthet og mot det hat som truet med å legge vår verden øde. Uten selv å være med i Odd Fellow Ordenen, arbeidet Fridtjof Nansen for våre idealer. Barmhjertighet var hans ledestjerne, og etter vårt motto «What can I do for you?», arbeidet og levete han.

Det kan sikkert sies at vi tok et krevende og forpliktende navn, da vi ga vår losje hans navn. Vi vet at det var knyttet store håp til oss, da vi for tolv år siden, på 75 årsdagen for Fridtjof Nansen's fødsel, ble instituert som losje. Det står ikke til oss å dømme om vi har oppfylt disse håp eller innfridd forventningene. . . .

Har vi forsøkt etter beste evne å arbeide på oss selv?

Har vi forsøkt etter beste evne å vise forståelse og barmhjertighet?

Har vi forsøkt etter beste evne å vise toleranse?

Og har vi vært ærlige mot våre medmennesker og mot oss selv?

Det kan ganske sikkert sies i dag på vår høytidsdag at vi ikke har mange resultater å rose oss av. Men *en* alvorlig hindring er vi kommet over, vi er heldigvis kommet så langt at vi nekter å høre på det som Fridtjof Nansen døpte for selvoppgivelsens spøkelse,

nemlig de tre ord: «Det nytter ikke». For vi er nemlig ikke i tvil om at det nytter, når vi samlet legger godviljen til. . . . Det nytter når vi løfter i flokk.

Vi lover hverandre å huske på vårt valgspråk:

«kamp, liv, seier».

og vi lover hverandre å gjøre vårt beste i arbeidet framover mot nye mål i den ånd som Fridtjof Nansen viste oss og i pakt med vår egen lære, i en verden som mer enn noensinne trenger forståelse, toleranse og barmhjertighet.

Når vi ser på stillingen ute i verden i dag, mer enn tre år etter storkrigens slutt, har noen hver av oss en forstemmende følelse av utrygghet, og vi kommer med eller mot vår vilje til det sørgelige resultat at den tid vi nå gjennomlever på ingen måte kan karakteriseres som den fredens periode vi så sårt lengter etter. Vi har heller en følelse av at vi befinner oss i et sentrum av stillhet før stormen. . . . Virkelig fred, i de ord inneslutter vi forståelse og toleranse mellom alle folk og alle land! Og det er vår varmeste og oppriktigste bønn i dag at de som styrer og regjerer denne verden viser villighet til fred og har kraft til å gjennomføre fredens velsignelse.

Vi er bare en liten flokk, vi kan ikke utrette meget. Men vi kan i ethvert fall hver især av oss i våre forskjellige yrker, på våre arbeidsplasser, i våre hjem sterkt og bevisst arbeide ut fra det gamle Odd Fellow påbud: *«Forståelse mellom samfunnsklassene og fred på jorden».*

Det er en naturlig følge av våre Odd Fellow løfter at vi slutter oss til og slutter opp om de byggende krefter i vårt eget land og så langt det lar seg gjøre i verden forøvrig, og vi må alltid være rede til et ærlig håndslag og et vennlig råd. For med ærlighet, redelighet, forståelse og vennlighet kan det nåes resultater i stimulerende og byggende retning.

Jeg vil på denne høytidsdag gi uttrykk for et oppriktig håp — og be om at verden må finne seg selv igjen og at forsoning og menneskekjærlighet, slik som det har funnet uttrykk i Fridtjof Nansen's liv og gjerninger, atter må bli de idealer som menneskeheten skal styre sin skjebne etter.

Mine brødre: Således være det!

Gunnar Gaaserud.

Fra Eks. M. br. Olav Bowitz Aarstad.

«Har Jeg Ydet hva Jeg Evnet.»

Dette ord blir vi ofte minnet om i vårt Logearbeid. Men hvor vanskelig er det ikke helt og holdent å handle deretter. Selv med de beste forsetter kommer vi som oftest tilkort. Når jeg ser tilbake på de år som er gått minnes jeg allikevel en rekke brødre om hvem jeg tør si — slik som jeg utlegger betydningen av overskriften — at de har ydet hva de evnet. Alltid rede til å påta seg det de ble bedt om, tjenstvillige til det yderste og med åpen hånd når noen skulle hjelpes, ikke minst i vårt sosiale arbeid.

Det er disse brødre jeg vil at vi skal sende en vennlig tanke, når vi nå runder en milepel — de 20 år.

Broderligst i V. K. & S.

O. Bowitz Aarstad.

Fra Skattmester br. Sverre Iversen.

som ble opptatt i Ordenen den 10. oktober 1946.

Br. redaktør.

For ti år siden, på Fridtjof Nansens jubileumsdag, fikk jeg innvielsesgraden. Det var ære og høytid, og ble en opplevelse som holder den dag idag.

At jeg i en alder av 67 år ble opptatt er jeg dypt takknemlig for, det kunne jo blitt en belastning.

Hvorfor gikk du ikke inn før har brødrene spurt om, og ikke minst har jeg spurt meg selv. Det spørsmål kan stilles til mange, men det nytter ikke å forklare, for noe almengyldig svar kan ikke gis. Hundreder av ting spiller inn her. Vi hvirvles alle i livets hjul, og det skal ofte et sammentreff av hendinger til før vi får fotfeste.

Hvorfor søker vi til Odd Fellow Ordenen?

Med den begrensede kunnskap vi da har om Ordenen blir det noen som søker for sin egen skyld, og noen som søker av trang til gjennom seg selv å gjøre noe for andre.

Jeg søkte for meg selv. Det var noe verdifullt som holdt på å bli borte for meg. Krigen og okkupasjonen virket ikke bare i det utadvendte.

Jeg ble klar over min feilvurdering allerede første kveld, etter å ha opplevd selve innvielsen.

Et løfte er et krav og kaller på din vilje og handlekraft. Det ble ikke noen meditasjon, men ransaking. Det ble ikke noen oppfordring til å sitte ned å gruble over tilværelsen i taus beskuelse av seg selv som verdens sentrum.

Nei, positivt er Ordenens krav til den enkelte, som til den enkeltes ytelser.

Vi medlemmer av *Loge nr. 20 Fridtjof Nansen* føler at vår loge fyller sitt kall. Den er aktiv, den krever og den gir. Den binder oss sammen så vi små enheter i samlet tropp føler oss som en beskjedne verdimåler.

Vår loge er en institusjon, vi er bare dens medlemmer. Vi går, den står og i takken ønsker vi logen store og gode år i pakt med V. K. & S.

Sverre Iversen

Om sannheten :

Å søke sannheten — det er å beile til den, å kjenne sannheten — det er å ha den til venn, å tro på sannheten — det er å nyte den, det er det største i menneskenes liv.

Bacon.

Odd Fellow gården i Oslo.

ODD FELLOW ORDENEN

LOT DENNE BYGNING OPPFØRE PÅ BESTEFARS-
TOMTEN FRA 1. NOVEMBER 1932 TIL 31. DESEMBER
1933. — TEGNET AV ARKITEKTENE BLAKSTAD &
MUNTHE-KAAS. — BYGGET AV ING. F. SELMER A/S.
ETTER DET TYSKE OVERFALL PÅ NORGE REKVI-
RERT TIL BRUK FOR OKKUPANTENE 12. MAI 1941.
DET NORSKE FLAGG ATTER HEIST OVER BYGNINGEN
8. MAI 1945.

Av Odd Fellow Ordens saga i Norge.

Opprinnelsen.

1898 er det første merkeåret i Odd Fellow Ordens saga i Norge. Den 26. april dette året ble den første losje stiftet: Loge nr. 1 *Noreg* i Stavanger. Fremmelige stavangere hadde under reiser i utlandet lært Ordenen å kjenne og gjorde nå et forsøk på å overføre den til norsk grunn gjennom denne losjedannelse i sin hjemby, hvor så mange andre humanitære, sosiale og religiøse bevegelser har hatt utspring og framvekst i årenes løp.

Men for Odd Fellow bevegelsen var tiden ennå ikke moden. Loge Noreg kom temmelig snart inn i grumset farvann, og etter bortimot 5 års virksomhet måtte den innstilles. Det stavangerske forsøk var imidlertid ikke helt forgjeves. Odd Fellow Ordenen budskap var nådd fram til våre ikke helt gjestmilde kyster, det ble oppfanget av en sterk personlighet: høyesterettsadvokat *Sam Johnson* i Oslo og gjennom hans intense og målbevisste arbeide slo Ordenen rot i Norge. Han stillet seg i spissen for den første broderforening, som overtok Noregs fribrev, og dermed var grunnlaget lagt for Loge nr. 1 *Norvegia*, som ble innstituert den 18. februar 1908 under ledelse av den danske Storsire *Petrus Beyer*. Det er dog verd å merke at Ordenen regner den 26. april 1898 for sin stiftelsesdag.

Det var et held for den nystiftede Ordenen at den temmelig snart fikk tidsmessige og vakre lokaler til sin rådighet i Kristian August gate nr. 6, som eides av et aksjeselskap med Odd Fellow brødrene som hovedinteressenter. På den annen side er det neppe tvil om at når Ordenen klarte å gjennomleve de vanskeligheter og den påkjønning, som alltid melder seg i nystiftede tiltak, så skyldes dette i første rekke Sam Johnsens høyreiste og drivende personlighet. En bror, hos hvem er inngående juridisk viden, var forenet med oratoriske evner og et lyrisk sinn.

Odd Fellow treet hadde slått rot, men det skulde gå hele 5

år innen det skjøt nye skudd. Det skjedde i 1913 ved opprettelse av Loge nr. 2 Eidsvold i Oslo. Sett i lyset av dagens rastløse jag, fortøner dette seg som en meget langsom vekst, men etter at Sam Johnson var utnevnt til Distrikts Deputert Stor Sire for Norge foretok han endel reiser omkring i landet og virket for Ordenens utbredelse. Resultatene var oppmuntrende. I løpet av 1918 ble det opprettet losjer i Stavanger, Bergen og Trondheim. Det følgende år finner vi losjer i Kristiansund, Ålesund og Haugesund. Kort tid etter blir det opprettet ennå en losje i Stavanger. Ordenen har hatt sitt avgjørende gjennombrudd i Norge. Den 15. mai 1920 får vi den tredje losje i Oslo: nr. 10 St. Hallvard. Antallet av brødre i Oslo er jevnt stigende, i førsteinstansen av 1930 årene har det passert 400, fordelt på tre losjer.

All erfaring viser at når en losjes medlemtall overstiger hundretallet, begynner arbeidet å føles tyngre, det er ikke lenger den umiddelbare og intime kontakt mellom brødrene, som er en alminnelig forutsetning for den fremadskridende virksomhet. Ganske naturlig er det derfor at spørsmålet om opprettelse av ytterligere en Oslo-losje ble brakt på bane mellom de interesserte.

Det var noen av brødrene i L. 2 Eidsvold som i løpet av 1934 tok til å drøfte spørsmålet for alvor, med sikte på å få det realisert. Vi skal ikke her utpeke en spesiell initiativ-taker, men det dannet seg etterhånden en kreds med br. Carl Fuglesang som midtpunkt, med den målsetting å søke opprettet en ny Odd Fellow losje i Oslo. Blandt de andre i «kredsen» skal nevnes br. Gunnar Gaaserud, br. Wilhelm Larsen og br. Olav Bowitz Aarstad. Det viste seg at også Stor-Logen var interessert og gjerne så en utvidelse av Ordenens virkeområde i Oslo. Oppmuntret av denne holdning kom arbeidet etterhånden inn i fastere former, særlig etter at de to eks. M. brr. Olaf Hallan og Harald Østreng hadde sluttet seg til de interesserte.

Det ble holdt et møte for å drøfte saken, og herunder ble det trukket opp de endelige retningslinjer for arbeidet med dannelsen av *Loge nr. 20 Fridtjof Nansen*, et navn som var foreslått av br. Olav Bowitz Aarstad og som fikk alminnelig medhold. Familien Nansen som senere ble spurt ga sitt samtykke til at navnet ble brukt.

Loge 20 «Fridtjof Nansen» grunnlegges.

Foreløbig ble det stiftet en «*Broderforening*» med tilslutning av disse brødre: Olaf Hallan, Harald Østreng, Gunnar Gaaserud, Carl Fuglesang, Carsten Christiansen, Olav Bowitz Aarstad, Wilhelm Larsen, Einar Berg, Asbjørn Braathen og A. M. Falk, og dermed skimter vi konturene av den nye losje. Broderforeningen fikk etterhånden støtte fra flere brødre, og i løpet av våren og sommeren 1936 ble grunnlaget for losjen lagt. Visse økonomiske spørsmål ble brakt i orden, planene ble finpusset, søknader ble sendt Stor-Logen, og det ble sikret tilgang av nye medlemmer utenfor Ordenen.

*

Så ble da *Loge nr. 20 Fridtjof Nansen* instituert av den uavh. Norske Storloge av I. O. O. F. lørdagen den 10. oktober 1936 — i Ordenen 118. år. Vår folkekjære og vidkjente landsmann hvis navn losjen har tatt vilde denne dag ha fylt 75 år, så dagen var valgt med overlegg for å markere sammenhengen mellom Nansens vidtfavnende humanitære og sosiale arbeide og de grunndrag, som vår Ordens idéer er bygget på.

Losjens stiftere, som også var medlemmer av «*Broderforeningen*» er disse:

Agent Olav Bowitz Aarstad,	Revisor Wilhelm Larsen,
Revisor Einar Berg,	Disponent Erling Larsen,
Murmester J. Bugge-Bakke,	Ingeniør Adolf Lie,
Disponent Ragnv. Bratz,	Disponent Gunnar K. Lie,
Kontorsjef Asbjørn Braathen,	Murmester Alfred Meilstrup,
Revisor Carsten Christiansen,	Kontorsjef Erling Olsen,
Tannlæge Ivar Dalaaker,	Disponent P. Arthur Skauan,
Ingeniør O. E. Dybvik,	Byggmester Nils Stiansen,
Agent Carl Fuglesang,	Fabrikkeier L. Ø. Stokke,
Grosserer Gunnar Gaaserud,	Arkitekt Ing. Suphammer,
Disponent Olaf Hallan,	Hovedbokholder O.W.Thoresen,
Kjøpmann Ragnv. Howlid,	Grosserer Magnus Økern,
Ingeniør A. G. Johansen,	H.r.advokat Harald Østreng.
Lege Torgeir Kasa,	

Institueringen av losjen ble en helt igjennom vakker og stemningsfull seremoni, som sent vil gå dem av minne som var tilstede. Ordenens S. S. h. r. advokat br. *Johan Middelthon* ledet det hele med fast hånd. De forskjellige formalia ble brakt i orden, valgene av embetsmenn gjennomført, hvoretter losjens første møte ble åpnet med O. M. br. Harald Østreng i overmesterstolen, Eks. M. br. Olaf Hallan i Eksmesterstolen og U. M. br. Carl Fuglesang i undermesterstolen. Det ble utvekslet hilsener og lykkønsning fra en rekke representanter for leir, losjer og enkeltpersoner med overrekking av vakre gaver, hvoretter losjen gikk over til sin første rituelle handling: innvielse av 10 nye kandidater. Disse var: Skreddermester Ivar Gjerde, arkitekt Gunnar Schultz, murmester Egil Bjelke Taugbøl, kontorsjef Otto Schiander Thoresen, fotograf Gunnar Sjøwall, bankrevisor Kristian Westli, stats. aut. revisor Ludvig Thinn, grosserer Carl Haug, tannlege Caspar Rønning og bankfullmektig Reidar Viland.

Denne høytidelighet vil sent bli glemt. Den ble gjennomført med en presisjon og verdighet som var enestående til en ny losje å være. Vi går ingen for nær når vi særlig roser serimonimesteren br. Owe Thoresen for hans ledelse av handlingene.

Etter at losjen var lukket, samledes hver især til et festlig og representativt brodermåltid, hvorunder dagens begivenheter ble utdypet og kommentert i sang og taler. Hovedtalen ble holdt av O. M. br. Østreng som i vakre og velvalgte ord understreket verdien av det som var hendt og knyttet dertil de beste ønsker for framtiden. Herunder kom Fridtjof Nansens navn og hans mangesidige verk sterkt i forgrunnen. Taleren meddelte at losjen hadde valgt dette motto:

Kamp — liv — seir.

Og så begynte arbeidsdagen, det jevne slit, fram over nytt upløyet Odd Fellow land med en flokk på 37 brødre. En liten losje med et krevende navn.

Med «Fridtjof Nansen» i 20 år.

Tjue år er gått siden hine løfterike dager. Et kort spann av tid, men en tid mettet av spenning, fylt av hendinger, som har omformet verden. Nye generasjoner er kommet til, oppdradd og preget av de endrede forhold. Nye idéer har tatt form. Det er skapt en ny sosial standard, som tidligere syntes å høre hjemme i ønskenes verden. Odd Fellow Ordenens idéer har vært i smeltedigelen. I en viss periode, da vårt land var hærtatt, måtte de «overvintre». Tross alt har de atter stått sin prøve. Selv gjennom en periode av «blod, svette og tårer». Intet menneskelig kan trives uten kjærlighetens varme. Det menneske vil få et trist liv, som ikke har følt et oppriktig vennskaps stimulerende virkning. Og sannheten er vennskapets tvillingbror og dets forutsetning. Men ved siden av disse gror barmhjertigheten, trangen til å hjelpe, kraften til å støtte. Vi er alle på vandring mot høyere mål, vi søker å frigjøre oss fra jordelivets trengsler og dets lenker. Så lyser da våre grunnleggende idéer fortsatt som bauner på håpets himmel.

*

Det er ikke meningen idag å skrive L. nr. 20 Fridtjof Nansens historie. Det er for tidlig. Ennå står det som har hendt innenfor losjen oss altfor nær. Fremdeles står de menn som har skapt denne losje og preget dens fortid og nåtid midt i arbeidet og hører med til kjernetroppene innenfor vår kreds. Megen tid må ennå gå før losjens liv og virksomhet kan taes opp til kritisk gjennomgåelse, eller vi kan sette historiens søkelys over de menn som bar losjen og «elsket den frem». — Og allikevel vi vil alle gjerne minnes det som har runnet ut i evighetens elv. Av mange grunner må vi imidlertid innskrenke oss til en kursorisk gjennomgåelse av det som har skjedd i 20 års perioden.

Allerede nå øyner vi dog for losjens første 20 års vedkommende konturene av tre adskilte perioder. Årene 1936—1940 kan vi godt karakterisere som førkrigsårene. Krigsårene 1940—1945 lar seg lett tidfeste. Det er krigs- eller okkupasjonsårene, da arbeidet var innstillet, men losjen ikke oppløst. Endelig har vi etter-

krigstiden. Hvilke epoker som vil gjøre en oppdeling av denne nødvendig og praktisk i en alminnelig oversikt lar seg ennå ikke avgjøre.

Den 10. oktober 1946 kunne losjen feire sitt første runde jubileum: den hadde vært til i 10 år. I den anledning ble det utgitt et vakkert festskrift under redaksjon av br. *Kristian Jenssen* av Loge nr. 2 Eidsvold. Han kaller det i en undertittel: «Beretning om dens 10-års periode». Her gis det en bred skildring av losjens liv og virksomhet i det første desennium. Redaktøren har gjort et godt og verdifullt arbeide, som særlig i framtiden vil bli høyt vurdert som et pålitelig kildekrift for enhver, som ønsker å få mer detaljert kjennskap til de første 10 års arbeide.

Br. Jenssen påviser at de første årene (1936—1940) var en grunnleggende tid. De 10 brødre som var opptatt ved stiftelsen måtte føres videre fram gjennom de forskjellige grader og dessuten meldte det seg straks nye kandidater. I årene inntil 1940 ble det innvidd ytterligere 16 brødre. Men i disse fire år ble også losjens administrasjon utbygget, de forskjellige nemnder kommer i virksomhet og vi øyner opplegget til et planmessig ordensarbeide, som ble båret oppe av levende interesse og styrket gjennom en voksende broderånd.

*

Av det som hendte i disse år vil vi særlig nevne at losjen tok del i opprettelsen av de såkalte «Vinterstuer for menn», som ble drevet av Oslolosjene i fellesskap. Midlene til driften blir hovedsakelig skaffet tilveie av Foreningen «Veslehjemmet», som også er en Odd Fellow institusjon. Losjens representanter i vinterstuearbeidet var brr. Ragnvald Howlid og Reidar Viland. Det er vert å merke at Vinterstuene også ble opprettholdt i krigstiden, om enn under vekslende forhold, og at de fremdeles er i drift. Til Vinterstuenes møter blir innbudt gamle, ensomme menn. Det sørges for god mat og avvekslende underholdning. Men det blir også ellers på mange vis dratt omsorg for de gamle, ved formidling av avlagt tøy, ved økonomisk støtte i vanskelige situasjoner m. v. Det er gitt mange prov på at de gamle setter pris på Vinterstuenes virksomhet.

I mars 1937 får vår losje offisielt besøk av 25 brødre av Loge nr. 50 *Hemdall*, Göteborg med O. M. br. *Eric Ungerth* i spissen. Dette er første gang en svensk Odd Fellow losje er på offisielt besøk i en norsk losje. Det er nytt Odd Fellow land som vinnes inn. Den gjestende losje brakte med seg som gave to praktfulle 7 armede lysesaker. Ofte har disse prydet vår losjes festbord i årene etterpå.

Det følgende år gjorde «Fridtjof Nansen» en gjensvisit i Göteborg, og dermed er grunnlaget lagt for det nære vennskap og samarbeide mellom disse to losjer, et samarbeide som er opprettholdt og styrket gjennom årene under gjensidige besøk.

Samme år deltok noen av brødrene sammen med «Hemdall» i en tur til København og gjestet Loge nr. 50 «Jonathan». Målet var å få istand et tresidig nordisk Odd Fellow samarbeide mellom disse losjer. Mange forhold har hindret dette nordiske samarbeide å komme inn i de former som opprinnelig var planlagt.

*

Den internasjonale situasjon ble i slutten av trettiåra stadig mer tilspisset. Tysklands krigerske holdning, under ledelse av den stadig voksende nazistiske innflytelse, ble etterhånden en trussel mot en alminnelig fredelig utvikling, og i 1939 brøt uværet løs for alvor. Storkrigen var en kjensgjerning i septemberdagene og kastet sine triste skygger over den ganske verden. En ny idéologi, helt fremmed for norsk tenkesett og i den skarpeste motsetning til Odd Fellow Ordenens idéverden, fulgte i «seierherrenes» fotfar. Rett måtte vike for makt, barmhjertighet for brutalitet og brorskapstanken ble tråkket under jernskodd hel.... Hele samfunnet skulde innordnes under «partiet», individet — mennesket — forsvant i en grå og ørkesløs kollektivism.

Og så kom den triste våren 1940, da vårt eget land plutselig så seg i krig med verdens sterkeste militærmakt. Den motstand vi kunde yte var ikke stor, og i løpet av en måneds tid var landet hærtatt. Men hva verre var, vårt land skulde også nazifiseres. Og billedet ble ytterligere formørket ved at noen av våre egne landsmenn rykket fienden til hjelp. Det var isannhet triste ti-

der. Internasjonal lov og rett ble krenket på det groveste og det ligger i sakens natur at «de hemmelige Ordener» straks kom i faresonen, Odd Fellow Ordenen ikke unntatt. De kunne naturligvis heller ikke trives med denne uhyggelige bakgrunn. I førstningen så det merkelig nok ut til at arbeidet skulde få fortsette, så noenlunde etter de gamle retningslinjer. Men utover høsten ble stillingen helt klar: Odd Fellow Ordenen måtte avvikle. Det må sies å være et stort hell at det lyktes å gjennomføre en «frivillig likvidasjon», som det het. Det meste av Ordenens midler ble reddet. Rekvisitter, arkiver m. v. ble brakt i sikkerhet. Og man skal legge vel merke til: Ordenen ble ikke oppløst, ingen fribrev ble inndradd eller tilintetgjort. Dette lettet selvsagt gjenopptagelsen av arbeidet etter frigjøringen.

Den 26. september 1940 satte så Loge nr. 20 Fridtjof Nansen sluttstreken for sin «førekrigsvirksomhet». Møtet ble ledet av O. M. br. Harald Østreng, som refererte meldingen om at Ordenen måtte nedlegge sin virksomhet fra 25. oktober s. å. Dette forslag var satt fram:

Loge nr. 20 Fridtjof Nansen nedlegger fra og med iaften sitt arbeide.

Forslaget ble støttet og vedtatt. Diverse fullmakter ble gitt og avviklingen var en kjensgjerning. Med tunge sinn og sørgende hjerter ble kjeden sluttet denne kveld.

Kort tid etter ble Odd Fellow gården i Oslo overtatt av tyskerne og tjente like til frigjøringen som lokaler for selveste «Reichskommisariatet». Den ble ominnredet og «forsterket» på mange vis, men var i krigstiden ikke utsatt for ødeleggelse som følge av krigshandlinger. Etter frigjøringen kunde den relativt lett settes istand og brukes som Ordenshus.

Krig og okkupasjon.

I de triste årene 1940—1945 opprettholdt brødrene på mange måter forbindelse med hverandre, særlig gjennom private sammenkomster. En flerhet av dem var tilsluttet Odd Fellows Sangforening i Oslo, som tok navnet Sangforeningen av 1919, og fort-

satte sin virksomhet med ukentlige sammenkomster i de gamle lo-sjelokaler i Kristian Augusts gate 16. Frans O. Hellberg ledet de sanglige øvelser, og høyesterettsadvokat Harald Østreng var gjennom flere år foreningens formann. I Sangforeningen trivdes en trofast Odd Fellowånd kamuflert av sang og kortspill. Tross den triste bakgrunn, vil mange med glede tenke tilbake på sammenkomstene i Sangforeningen i disse år. De var preget av en broderlig atmosfære, og Sangforeningen ble etterhånden det sentrale ledd i Odd Fellow bevegelsen i denne vanskelige periode. Men livet i Sangforeningen var ikke helt ufarlig, det vet vi mer om nå. Litt etter litt kom det illegale arbeide igang, og mange av brødrene ble engasjert i dette. . . . Så måtte noen gå i dekning, noen måtte forlate landet, og vi fikk melding om at enkelte også havnet i fangeleirene, hvor de satt helt på det uvisse. På den annen side var Sangforeningen en ypperlig nyhetskilde, og en udmerket spredder av illegalt stoff — som virket stimulerende i de lange og smertefulle år.

Utpå vårparten 1945 ble det imidlertid helt tydelig at storkrigen gikk mot slutten. Verden hadde i mellomtiden mobilisert alle sine resurser for å knekke nazismen. Og det skulde lykkes. I mai måned fikk vi oppleve frigjøringsens vidunderlige tider. Ikke uten farer var denne stemningsmettede våren. Men det hele jevnet seg etterhånden ut. Myndigheter, flyktninger og fanger vendte tilbake, og den 7. juni kulminerte frigjøringsstemningen: H. M. kongen var atter i landets hovedstad. Det bar mot gjenreiseing og bedre tider.

Fred og gjenreiseing.

Det tok naturligvis en viss tid innen ordensarbeidet kunde komme igang etter krigen. I løpet av sommeren ble Odd Fellow gården frigitt. En grundig oppussing var nødvendig, men da høsten kom, lå forholdene slik tilrette at arbeidet kunde gjenopptaes.

Den 11. oktober 1945 kom brødrene i Loge nr. 20 Fridtjof Nansen sammen til sitt første møte i sin tredje periode. Kvelden ble innledet med festlosje under ledelse av O. M. br. Harald Østreng.

Den kan godt karakteriseres som en historisk sammenkomst, fylt av gjensynets varme og livgivende glede etter de smertefulle krigsår. Så begynte igjen det jevne arbeide i losjen, med gjenoppbygging og planlegging av den kommende virksomhet. Alle-rede i november ble det foretatt gradpasseringer, og flere søknader om opptagelse forelå til behandling. Året sluttet med jule-møte den 20. desember. Det formet seg i hovedsaken som en varm hyllest og takksigelse til O. M. br. Harald Østreng, som nå etter eget ønske forlot sitt høye embete. Takkens ord ble tolket av brr. Gaaserud og Stiansen under oppriktig tilslutning fra alle hold.

*

Det ble br. Carl Fuglesang som i de følgende år i egenskap av O. M. skulde ha hovedansvaret for losjearbeidet, og det kan trygt sies at han var fuldt på høyde med situasjonen, trenet gjennom et langt Odd Fellow liv, oppriktig interessert, klar i formen og skarp i tanken. Losjen hadde nå 47 brødre og dens formue nærmet seg kr. 25 000,—

Våren 1946 var losjens embetsmenn og flere av brødrene tilstede ved institueringen av den første losje som ble opprettet etter krigen: Loge nr. 21 *Fraternitas* i Bergen. Det er blitt sagt at når denne losje kom istand, så skyldtes det i vesentlig grad impulser utgått fra vår losje. Det oppriktige vennskap mellom de to losjer har holdt seg gjennom de forløpne år, og brødrene har gledet hverandre ved gjensidige besøk.

10 års jubileet.

Året 1946 er ellers preget av minnet om losjens tiårs jubileum. Norsk Odd Fellow Blads referat gir et godt bilde av festlighetene. Det heter bl. a.:

Forøvrig ble jubileet feiret ved en rekke festligheter den 10. og 11. oktober. Torsdag den 10. samledes brødrene klokken 17 i losjesalen. Flere gjester fra innen- og utenbys losjer hadde innfunnet seg. Dessuten såes representanter for svenske og danske losjer. Etter at samtlige hadde inntatt sine plasser ble 25 gjesten-

de brødre av den nystiftede losje «Fraternitas» i Bergen ført inn under ledelse av sin overmester, som brakte en varm hilsen fra den jubilerende losje. Deretter ble en ny kandidat, direktør Sverre Iversen, innviet i Ordenen under utfoldelse av det vanlige høytidelige seremoniel.

Etter en kort pause ble festlosjen åpnet klokken 19. Storlosjen ble innført og ønsket velkommen av O. M. br. Fuglesang. Festlosjen ble deretter avviklet etter det vanlige seremoniel. Overmester minnet i vakre ord om de brødre av losjen som i de forløpne 10 år var vandret bort, nemlig brr. Edvard Palm, Adolf Lie, Magnus Økern og Gunnar Sjøwall.

Senere ble det overbrakt varme og anerkjennende hilsener fra de tilstedeværende representanter for de øvrige Odd-Fellow Losjer. Fra Varna ved Ex O. M. Svensson, fra Dag ved Ex. O. M. Grundseth, fra Himingen ved Ex. O. M. Thorstad, fra Kongsten ved O. M. Gabrielsen, fra Ekestubben ved br. Ramsland, fra Harald Hårfagre ved br. Lindøe, fra Vesterlen ved O. M. Westly, fra Eidsvold ved O. M. Otterbech, som overrakte en sølvvase med blomster, fra Norvegia og St. Halvard ved O. M. Paolis, som overrakte utsøkte blomster. H. P. Harald Johansen hilste fra leir «Nor-ge» og Storsire Joh. Middeltho fra Storlosjen.

Videre var det smukke blomster og vakre ord ved O. M. Magnus Meyer fra losje no. 50 Jonathan i København. Br. O. M. Juhlin bragte en varm hilsen fra losje no. 50 Hemdall i Gøteborg, med hvem losje Fridtjof Nansen alltid har stått i intim forbindelse. Han overrakte en vakker, gravert krystallvase fylt av blomster. Samtidig overrakte han en gave på n. kr. 3 300,—, som skal utgjøre grunnfondet i losje Hemdalls barnefond, som skal eies og disponeres av den jubilerende losje, og hvis avkasting skal nyttes som bidrag til trengende barn, hvis fedre har tilhørt F. N. Br. Gøsta Bodman fra Stockholm bragte hilsen fra den svenske storlosje. Endelig hilste br. Martin Bugge fra losje «De syv Fjelde» i Bergen. O. M. Carl Fuglesang ga uttrykk for den hjerteligste takk til alle hilsener, de gode ønsker og de flotte gaver. Han refererte dessuten flere telegrafiske og brevlige hilsener.

Etter at festlosjen var avviklet samledes man i den store spisesal, hvor det var dekket et usedvanlig vakkert festbord. Her ønsket formannen i privatkomitéen br. Nils Stiansen velkommen og ledet festlighetne på sin egen sjarmerende måte. Den utsøkte mat og det festlige arrangement fikk straks stemningen opp. Utenom programmet overrakte O. M. br. Bjarne Bergersen fra «Fraternitas» Bergen en ualmindelig flott gave bestående av en gongong, som straks ble tatt i bruk. Under middagen underholdt et utsøkt orkester og ved 10 tiden kom Odd Fellows Sangforening på besøk.

Formannen br. Bielenberg hilste den jubilerende losje fra sangerne, som straks inntonerte en av Fritz Nagell skreven sang, som gjorde stor lykke.

Det ble ellers kun holdt noen få «offisielle» taler. O. M. Fuglesang talte for kongen og fedrelandet. Senere henvendte han noen vakre og verdige ord til Storlosjen. Storsire br. Middelhøen svarte i en tankevekkende tale. Ex. O. M. Østreng talte for gjestene og denne tale ble besvart av O. M. Meyer fra Danmark, Gøsta Bodman fra Sverige og U. M. Peder Andersen fra de norske gjester. Ex. O. M. Olaf Hallan hilste den nye br., og denne svarte med noen anerkjennende ord, hvori han takket for den tillid som var vist ham. Før middagen ble hævet takket H. P. br. Johansen for maten og siden var man samlet noen timer ved kaffebordet i lobbyen.

Den neste dag samledes representanter for losje Fridtjof Nansen og gjestene utenfor byens rådhus til en biltur i byen og dens omegn. Først gikk turen til Bygdøy, hvor man beså polarskipet «FRAM». Skibet og dets innretninger ble studert med megen interesse. Etter et kort og vellykket besøk i br. Stiansens hjem på Bygdøy, hvor man inntok forfriskninger, gikk turen via Vigelandanlegget til Frognersetra, hvor det ble servert en utsøkt frokost. Her hersket en utvungen, broderlig stemning, og en rekke av de tilstedeværende nyttet høve til å gi uttrykk for sin takk og sin begeistring over hva de hadde fått oppleve. Det nytter ikke å referere «avskjedsfesten». Vi må innskrenke oss til å konstatere at Fridtjof Nansens jubileum, som nå er vandret inn i historien, var en hending som alle deltagere alltid vil minnes med glede og taknemmelighet, for alt hva det ga av inntrykk, og av uttrykk for varmt brodersinn.

Etterkrigstid og vekst.

I vår Ordens utadvendte arbeide har virksomheten på det sosiale plan naturligvis inntatt en bred plass. For å sikre dette arbeide planmessighet og kontinuitet oppnevnte O. M. i mai 1947 den første *sosialkomité*, som fikk denne sammensetning: brr. Olav Bowitz Aarstad, formann, R. Viland, Gunnar Gaaserud, Bredo Østby og Kjeld Koldberg. I et losjemøte kåserte komitéens formann, br. Aarstad, om hvorledes arbeidet i denne komité etter hans mening burde drives. Han konkluderte med en appell til brødrene om å slutte opp om sosialkomitéen i «ritualets ånd, i losjens navn og

til Ordenens ære og gavn». Han ble sterkt støttet såvel av br. O. M. som fra annet hold. Senere er denne komité blitt en fast institusjon innenfor losjen. I årenes løp har styret skiftet, og det kan slås fast at komitéen har utført et utmerket arbeide. Vi går ingens ære for nær, når vi særlig nevner br. Mikarl Berg's utrettelige innsats i de senere år. Når komitéens møtebok i sin tid blir tilgjengelig vil den fortelle om mange gode gjerninger. Da vi sist gang hørte fra komitéen (på et møte våren 1956) ble det opplyst at den i sin virketid hittil hadde formidlet hjelp og støtte til et beløp som oversteg kr. 35 000,—. En vesentlig del av dette beløp er kommet inn ved personlige gaver fra interesserte brødre.

9. oktober 1947 høytideligholdt losjen sin elleveårs dag med festlosje og innvielse. Losjen hadde denne dag den glede å ha offisielt besøk av Loge nr. 8 *Harald Hårfagre*, Haugesund. Når samarbeidet med vår vennskapslosje i Haugesund hittil ikke har kunnet utvikle seg til hyppigere besøk, skyldtes det utelukkende grunner av samferdselsmessig art. På det nevnte møte var det også en rekke andre gjester. Vi minnes med glede br. Kolmodin av Loge nr. 30 Saxo, Lund, som overrakte Ordenen et praktfullt antependium. En gave fra Ordenen i Sverige.

*

I årene etter krigen har vår Orden hatt en rik vekst, og dette har ført med seg omfattende arbeide. Til å ta hånd om dette og sikre arbeidet nødvendig planmessighet hadde Stor-Logen opprettet en nemnd for Ordenens utbredelse. I denne nemnd hadde bl. a. brr. Carl Fuglesang og Olav B. Aarstad sete. På et losjemøte i november 1946 gjorde br. Aarstad rede for nemndas arbeide, særlig hva det var utrettet i Drammen, hvor grunnlaget for en ny losje syntes å være tilstede. Det ble vår losjes oppgave å stå som moderlosje for den vordende losje i vår driftige naboby. Det forelå allerede 6 søknader om opptakelse.

Året 1947 fikk sin avslutning ved det tradisjonelle julebord. Herunder overrakte br. *Carl Haug* losjen som gave et norsk silkeflagg med stang og etui. Losjen hadde dermed fått sitt banner, som ble mottatt med megen glede. Gaven var finansiert ved overskudd fra juletreffestene og ved tilskudd fra en krets av brødre.

Så er det igjen skifte av embetsmenn. O. M. br. Carl Fuglesang går fra borde og br. Gunnar Gaaserud inntar hans plass. O. M. Gaaserud er Odd Fellow fra 1919. Hans uselviske vesen, hans klare, men milde form gjorde ham til en utmerket overmester. Arbeidet i losjen øker. Torsdag etter torsdag møtes brødrene og deltar i de forskjellige funksjoner. Sosialnemnda meddeler at den har til rådighet kr. 2 892,— og har mottatt som gave kr. 400,— fra Veslehjemmet. En vesentlig del av midlene blir nyttet til innkjøp av tran som sendes og deles ut til barn i den franske by Saint-Armand-lex Aux. Det blir også opplyst at flere av brødrene har sendt gavepakker til tyske Odd Fellows, hvorav de fleste nå er gamle.

Interessen for Vinterstuene for menn er like levende. Br. Knut Gjems har i februar 1948 avløst br. Viland som losjens representant.

Søndag 15. april 1948 ble 6 kandidater fra Drammen innvidd i vår losje. Disse var: Brr. Carl Frydenlund, Einar Osmark, Ludv. Larsen, Otto M. Nordheim, Einar Kosberg, J. C. Norløff og Thorstein Wium. Dermed er det praktiske arbeide som moderlosje for den vordende Drammenslosje begynt. I dette og det følgende år opptaes og forfremmes ytterligere en rekke brødre fra vår nabo-by. 4. desember 1948 kunde drammenserne instituere sin egen losje, som tok navnet «Drofnum», med dette motto: «Brødre bygg bro». Den nystiftede Drammenslosje kunde samtidig flytte inn i sin egen eiendom Engene 6. Samarbeidet mellom Drofnum og vår losje er fortsatt av den hjerteligste natur og styrkes stadig ved gjensidige besøk. Loge nr. 29 Drofnum hadde ved årsskiftet 1955—56 103 brødre.

I dagene 11. til 15. juni 1948 hadde Oslo-losjene offisielt besøk av 32 brødre av Loge nr. 85 *Luntertun*, Ängelholm, Sverige. Opptaket til besøket var gjort av vår losje og var i alle deler vellykket. På en måte kan besøket sies å være epokegjørende, for så vidt som de svenske brødre framførte gradpasseringene i dramatisert form.

Dette besøk skulde videre bli innledningen til et lykkelig og fruktbringende samarbeide mellom Luntertun og vår losje. De gjensidige besøk har vært tallrike. Vårt seneste besøk fant sted i

Ängelholm våren 1956. Som alltid før kom de gjestende brødre tilbake med nye inntrykk om varmt broderskap, impulser og nye idéer.

Høsten 1948 blir et senere så aktuelt spørsmål som Ordenenes arbeide for døve barn med små evner brakt på bane i losjen gjennom et spørsmål fra E. M. br. Harald Østrengs side. Som kjent er dette arbeide senere tatt opp og konsentrert om det hjem som Ordenen har opprettet i Andebu i Vestfold.

Vår losje har støttet dette arbeide på forskjellige vis, særlig økonomisk gjennom en årlig ekstrakontingent, utliknet på hver især av brødrene.

Arbeidet i 1950 ble åpnet den 19. januar med losjemøte under ledelse av O. M. br. Gunnar Gaaserud. Av meldingen om virksomheten får vi vite at losjen på det daværende tidspunkt hadde 73 medlemmer og at dens formue var steget til bortimot kr. 50 000.—. Uten å gå for meget i detaljer noterer vi en rekke gledelige hendinger i årets løp. I mars mottar losjen som gave fra brr. Harald Schytz og Egil Bjelke Taugbøl staver til bruk for seremonimester og inspektør. Det er enestående vakre og solide ting i førsteklasses utførelse. Fra br. Birger Haug får losjen et fakkelstativ i smijern. Senere i året får losjen ytterligere en verdifull gave: 6 flaggstenger av metall til bordekorasjon fra losjens spesielle venn br. Arnold Ramussen av Loge nr. 21 Fraternalitas, Bergen. Noen tid etter supplerer br. Rasmussen gaven med små nordiske nasjonalflagg. Hver gang vi ser disse pryde vårt festbord, sender vi gode tanker til den glade giver.

I september foreligger melding om at brr. Olaf Hallan og Harald Østreng er valgt til henholdsvis Store Sire og Stor skattmester i vår Orden. Losjen ser på dette som en stor ære.

På to av møtene i høstens løp blir det holdt verdifulle foredrag. Br. *Finn Ellingsen* av Loge nr. 10 St. Hallvard fortalte om sitt arbeide blandt fanger og løslatte. Han kastet streiflys over en verden av sosial nød, hvor hjelp og støtte er nødvendig. I november talte arkitekt *Odd Nansen* om flyktningeproblemene i Tyskland for en stor Odd Fellow forsamling. Et pust fra og om verdens nød. En vekker for enhver med oppriktig sosial samvittighet. I mellomtiden hadde losjen hatt offisielt besøk av våre

venner i Angelholm. De deltok i feiringen av losjens 14 årsdag med festlosjeriutal. Det ble en stor kveld i den høytideligste ramme.

Våren 1951 er losjen sterkt opptatt av en rekke saker av intern karakter. I mars holder br. *S. B. Pettersen* av Loge nr. 1 Norvegia foredrag om Ordenenes første tid i England og Amerika, og på et senere møte kåserer br. *L. Daae Caspersen* av samme losje over emnet: «Tanker om innvielsesgraden». Det var to verdifulle møter.

I april er Loge nr. 29 Drofnum, Drammen, på offisielt besøk. Møtet var preget av gjensynets gleder. Og senere i måneden holder losjen et møte som helt er viet sang og musikk. Både Odd Fellow Sangforening og Orkester gjester oss med solister og deklamatorer. I sin takketale slår br. *O. M.* fast at «Dette møte er en av de hyggeligste sammenkomster vår losje har hatt, løftet som det er inn i en atmosfære av sang, musikk og kunst».

16. og 17. mai hadde losjen et vellykket besøk av Loge nr. 50 Hemdall, Gøteborg. Med grunnlovsdagen som bakgrunn ble det to enestående dager.

Så blir 15 årsdagen feiret i oktober med festlosje og innvielse. Gjester er møtt fram fra Hemdall, Luntertun, Fraternitas og Drofnum samt fra flere Oslo-losjer og Storlosjen. Det ble blomsterhilsener og gaveoverrekking. Særlig skal nevnes br. *Arild Iversens* gave: Gramofonplater der professor dr. *Fridtjof Nansen* har inntalt sin minnetale over *Roald Amundsen*. Telegrammer var det også endel av. Eks. Stor Sire *Ingvald Haaland*, Stavanger telegraferte:

Navnet det bruser fra is-barrieren,
langt over landet det lyser fra polnattens favn:
Løser vår lengsel til fred og til lindring av savn!
«Fridtjof Nansen» bud må du bære i Odd Fellow lag
om seirende styrke
om kraft til vårt krevende yrke
til fremme for fremtidens lysende dag.

*

På et møte i slutten av året tar *U. M.* br. *Aarstad* til ordet for at det opprettes et hjelpefond. Etter at en nemnd hadde sett på saken, ble det utarbeidet vedtekter, og Loge nr. 20 *Fridtjof*

Nansens Hjelpfond^o ble satt ut i livet med en grunnkapital på kr. 6 000,—. Formålet er å yte støtte av intern art.

I mellomtiden har det vært skifte i losjens ledelse. Den 21. desember trekker O. M. br. Gunnar Gaaserud seg tilbake etter å ha gjort tjeneste i en fire års periode. En periode i vekst og framgang.

Når br. Olav B. Aarstad deretter tar sete i overmesterstolen kan det godt sies at det skjer med selvfølgelighetens rett. Br. Aarstad er en ildsjel. Siden stiftelsen har han alltid vært losjens våkne og ømfintlige samvittighet, men på sine brede skuldre har han også med glede båret de mange byrder som i årenes løp er lagt på ham. I det rituelle arbeide er han helt hjemme.

I april holder br. Sverre Iversen foredrag: «Norges plass i den internasjonale flyktningeverden». Det var et gripende foredrag med rystende detaljer fra de stakkars flyktningers monotome liv.

Høsten 1952: Offisielt besøk av Loge nr. 85 Luntertun. Opp- tagelse og vellykket samvær.

Ved julemøtet kan br. O. M. i sin tale til brødrene konstatere at 1952 har vært et godt og framgangsrikt år for losjen.

I førstningen av 1953 drøfter brødrene spørsmålet om hvorvidt Loge nr. 20 Fridtjof Nansen bør sette seg i spissen for en inn- samling av midler til et fond som skulle bære Stor Sire br. Olaf Hallan's navn til minne om hans 70 års dag. Tanken vinner al- minnelig tilslutning. Ellers er losjen på denne tid sterkt opptatt av arbeidet med en ny «Særlov». En nemnd har utarbeidet et forslag, som blir drøftet inngående i en rekke møter og tilslutt vedtatt og sendt Stor-Logen til endelig godkjenning.

Midtvinters kommer det uhyggelige meldinger fra Holland. Fryktelige stormer i Nordsjøen har jaget det opprørte hav mot dikene, som gjennombrytes, og sjøen volder store oversvømmelser og ødeleggelse.

Br. Stor Sire, som har stått i forbindelse med den hollandske Storlosje, appellerer til losjene om hjelp. I vår losje blir det foretatt en lyninnsamling, som resulterte i et beløp på nærmere kr. 6 000.—. Også landets andre losjer gir sin støtte. Under disse forhold ber br. Stor Sire vår losje om å la den planlagte inn- samling til hans 70 års dag falle bort.

I mai måned blir det holdt en festløsje som er noe utenfor det vanlige. . . . Samtlige av losjens brødre som bærer Veteranjuvelen er innbudt som gjester og blir varmt hyllet for sin innsats gjennom de mange år. I sin tale understreker br. O. M. Ordenenes rike utvikling, særlig i årene etter 1945.

Om høsten feirer losjen sin stiftelsesdag med offisielt besøk fra vår vennskapsløsje, nr. 21 Fraternitas, Bergen, under ledelse av sin O. M. br. Arnold Rasmussen.

Den 15. november holdtes «Minnelosje» under ledelse av Loge nr. 20 Fridtjof Nansen. Minnetalen over de døde ble holdt av br. Sverre Iversen. En vakker og tankevekkende tale.

Ved årets slutt kan br. O. M. slå fast at 1953 har vært et «godt arbeidsår», særlig var det gjort godt arbeide på det sosiale område. Mange kandidater var også blitt innvidd i årets løp. I meldingen om virksomheten i 1953 heter det forøvrig at Loge nr. 50 Hemdalls barnefond er vokset til kr. 12 930.—, at Sosialkomitéen har delt ut over kr. 17 000.— og at losjens nettoformue nærmer seg kr. 70 000.—.

I februar får losjen en ny gave fra inspektør br. Birger Haug: en lampe til tenning av alterlysene. En vakker tilvekst til losjens eiendeler.

Møtet den 1. april kunne fortjene en nærmere omtale. Det hadde lyktes å få ingen ringere enn generalsekretær *Trygve Lie* til å holde foredrag over et emne som han hadde kalt «Verdenssituasjonen i dag». Ut fra sin inngående og førstehåndskjennskap til personer, handlinger, forhandlinger og hendinger innenfor verdens rådende og bestemmende kretser ga han oss en personlig analyse av situasjonen, som det ble noe av en opplevelse å lytte til. Han la ikke skjul på sine skuffelser over utviklingen, på den motstand han ofte møtte, men hans fremstilling var allikevel båret av en sunn og ekte optimisme, som måtte glede enhver Odd Fellow. Salen var fullsatt og br. O. M. tolket takken i fine ordlag. Trygve Lie var losjens gjest og mange nyttet høvet til å hilse på ham under det etterfølgende samvær.

På et møte i juni gjorde Eks. M. br. Carl Fuglesang rede for det arbeide som var satt igang for å opprette en stiftelse av og blandt Odd Fellows med sikte på å løse spørsmålet om et

aldershjem og andre saker av sosial natur. Et orienterende rundskriv om dette var sendt enhver bror med oppfordring om å tegne seg som medlem. Det skal bli en institusjon av enkeltpersoner, og arbeidet med stiftelsen er i det beste gjenge. I samme møte ble det gitt melding om at Osloslovene i fellesskap hadde innkjøpt et piano som gave til Folkesanatoriet på Grefsen.

Høstsesongens første møte ble et lykkelig gjensyn med 23 gjestende brødre fra Loge nr. 85 Luntertun. Det ble foretatt en innvielse og vennskapet med våre svenske brødre ble gjenoppfrisket og utdypet under et hyggelig samvær i den beste Oddfellow-stemming.

Vår tid.

Vi er så kommet fram til våre dager, til en arbeidende losje av i dag. Det ligger fristende nær å ville foreta en jevnføring mellom det som var for 20 år siden og losjelivet i dag. La oss gjøre det ved å nevne noen tall. Antallet av brødre i vår losje har i årenes løp øket fra 37 til 114. For kort tid siden ble Loge nr. 49 «Hardanger» instituert. Det er m. a. o. opprettet 29 nye Odd Fellow losjer i Norge i disse 20 år. Antallet av Odd Fellows i Norge er på vei mot 5 000, mens antallet av brødre for 20 år siden neppe oversteg 1500. Billedet er oppmuntrende, og kan karakteriseres i et ord: vekst. Om det vi kalde det indre Odd Fellow liv har hat en liknende grotid lar seg ikke måle på samme vis. La oss imidlertid glede oss over at L. 20 «Fridtjof Nansen» har tatt del i utviklingen og at den i årenes løp har ydet hjelp og gitt støtte til det som er skjedd.

Torsdagen er vår losjes dag. Vi får to opptil tre losjemøter i måneden. De øvrige torsdager nytter vi til klubbvirksomhet.

Kortspillet har fått sin plass. Men en av månedens torsdager er avsatt til hva vi kaller en «kulturkveld». Disse sammenkomster er blitt meget populære. En kulturnemnd ordner med foredrag, underholdning eller omvisninger med fellesspising etterpå. En rekke av brødrene har stilt seg til rådighet som kåsører under titelen «En mann og hans yrke». Andre av brødrene har innbudt

oss til omvisning i sine bedrifter. Vi har hatt teaterkvelder. Vi har vandret på museer og på kunstutstillinger med kyndige omvisere. Vi holder disse sammenkomster for viktige og givende. De binder brødrene sammen også i andre interesser enn det rene losjeliv.

Ved «Fridtjof Nansen»s 20 års jubileum sitter br. *Mads Bøhn* i overmesterstolen. Han styrer sin losje med fast hånd og med verdighet.

Ved sin side har han et kollegium av aktive, intresserte og erfarne embetsmenn. I det rituelle arbeide har vår losje opparbeidet et stil som virker ekte og gripende.

Om 5 år har losjen vært i virksomhet i et kvart sekel. Først da er tiden inne til det store tilbakeblikk. I dag er budet dette enkle: laboremus d. v. s. la oss arbeide. La oss arbeide på oss selv og for losjen i lyset av den ekte brorskapstanke. Og selv om vi er få, om vi har liten makt, om vi synes det skrider langsomt framover: la oss aldri glemme de høye mål Ordenen har satt seg. Mer enn noensinne er det nødvendig å levendegjøre budskapet om *forståelse mellom samfunnsklassene og fred mellom folkene*.

Innskyterforening «FRAM».

Denne forening har fulgt losjen allerede fra dens første år. Foreningens oppgave er formulert i vedtektenes par. 1, hvori det bl. a. heter:

«Foreningens formål er å oppelske sparesansen hos medlemmene ved å motta faste månedlige innskudd som forvaltes og anbringes på beste måte».

Under ledelse av styret: br. Harald Østreng, br. Erling Olsen og br. Reidar Viland, med br. Kr. Westlie som kasserer og forretningsfører var foreningen kommet ganske godt igang, da losjen i 1940 måtte innstille sin virksomhet. Og dermed trådte også Fram i likvidasjon. —

Høsten 1940 ble imidlertid foreningen rekonstruert som en underavdeling av Sangforeningen av 1919, der var en fortsettelse av Odd Fellows Sangforening i Oslo, stiftet i 1919. Foreningen valgte

det samme styre som tidligere, og det var åpenbart hensikten gjennom Fram å skape ennå et ledd i arbeidet for å holde brødrene sammen i de vanskelige krigsår. Tilslutningen til foreningen ble imidlertid ikke så stor som man hadde håpet og ønsket. Og styret konstaterer i en protokollasjon i slutten av 1941 at det viser seg å være forbundet med uforholdsmessig store vanskeligheter å få gjennomført en regelmessig og punktlig inkasso av innskuddene. Styret foreslår derfor at foreningen oppløses. Dette ble stadfestet av en generalforsamling og Fram trådte i endelig likvidasjon. —

Etter at losjelivet igjen var kommet i virksomhet etter krigen, ble spørsmålet om å gjenopprette «Fram» atter reist. Det viste seg at interessen var tilstede. Det tidligere styre sammenkaldte et møte den 3. juni 1948 og her ble det vedtatt å gjenopprette *Innskyterforeningen FRAM*. Det gamle styre ble gjenvalgt, de tidligere vedtekter ble gjort gjeldende og br. Kr. Westlie atter valgt til kasserer og forretningsfører.

Siden har arbeidet i FRAM vært drevet jevnt og sikkert. Ifølge regnskapet for 1948 hadde innskyterne tilgode bortimot kr. 19 000, en sum som de følgende år viste stadig stigning for å kulminere i 1952 med kr. 90 000,—. Det følgende år var det en markert nedgang, men så øker innskuddene igjen og nærmer seg nå kr. 75 000,—. Br. Øyvin Nyhus fungerte som forretningsfører i årene 1950—1954, da han ble etterfulgt av br. Kristen Nafstad. Ifølge det siste årsregnskap er det opparbeidet reserve- og reguleringsfond til et beløp av kr. 3 600,—. Br. Harald Østreng gikk etter eget ønske ut av styret i 1955. Brr. Ludv. Thinn og Einar Berg fungerte stadig som revisorer, inntil sistnevnte i siste generalforsamling frasa seg gjenvalg og ble erstattet med Mons Oppedal. Styret har nå denne sammensetning: Br. Erling Olsen, formann, br. Reidar Viland og br. Øyvin Nyhus med disse varamenn: br. Arne Ramm Johansen og br. Kåre Weidholm.

Ord av Thomas Wildey:

Den som vedgår at menneskenes virkelige oppgave på jorden er å vedkjenne seg at Gud er alles far og at alle mennesker er brødre, han er den virkelige adelsmann.

De valgte embetsmenn i L. 20 «Fridtjof Nansen»
gjennom den første 20 års periode.

1936—1945:

O.M. Harald Østreng
U.M. Carl Fuglesang
Skr. Gunnar Gaaserud
Kass. Asbjørn Braathen
Skattm. Ragnvald Bratz

1950—51:

O.M. Gunnar Gaaserud
U.M. Olav B. Aarstad
Skr. Mads Bøhn
Kass. Arne Gran
Skattm. Nils B. Stiansen

1946—47:

O.M. Carl Fuglesang
U.M. Gunnar Gaaserud
Skr. Asbjørn Braathen
Kass. Ludvig Thinn
Skattm. Ragnvald Bratz

1952—53:

O.M. Olav B. Aarstad
U.M. Nils B. Stiansen
Skr. Gunnar K. Lie
Kass. Eystein Ross
Skattm. Egil Bjelke Taugbøl

1948—1949:

O.M. Gunnar Gaaserud
U.M. Ragnvald Bratz
Skr. Olav B. Aarstad
Kass. Ludvig Thinn
Skattm. Nils S. Stiansen

1954—55:

O.M. Olav B. Aarstad
U.M. Mads Bøhn
Skr. Olav Jensen
Kass. Egil Eide
Skattm. Wilhelm Larsen

1956—57:

O.M. Mads Bøhn
U.M. Gunnar K. Lie
Skr. Helge Saxe Jespersen
Kass. Einar Nyhus
Skattm. Sverre Iversen

Eksmestere :

Olav Hallan. Harald Østreng. Carl Fuglesang.
Gunnar Gaaserud. Olav Bowitz Aarstad.

Storrepresentant : Til 1954 Harald Østreng.
Fra 1954 Gunnar Gaaserud.

De av brødrene som er vandret bort:

	Født	Opptatt i Ordenen	Død
Haug, Carl, grosserer	1886	10/10—36	1955
Langvig, John N., grosserer	1894	16/5 —46	1953
Lie, Adolf, ingeniør	1895	19/10—31	1941
Meilstrup, Alfred, murmester	1886	27/2 —18	1953
Norløff, Jens Cato, jernvarehandler ..	1911	4/4 —48	1949
Palm, Edv., fabrikkieier	1881	13/5 —37	1940
Sjøwall, Gunnar, fotograf	1896	10/10—36	1945
Økern, Magnus, grosserer	1882	17/11—15	1943

Herfra med mine fedre
 en gang jeg vandre bør,
 Det kall er og langt bedre,
 enn det jeg hadde før.
 Om jeg er glad som gjest,
 er ute lenge fristet,
 dog bliver hjemmet best.

La livets kilde rinne
 så ingen stopper den!
 Din nådesol la skinne
 mens tider farer hen!
 La lykkes Jesu navn,
 så vi vår vei kan finne
 inn i din faderfavn!

Salme nr. 727.

Fra O. M. br. Mads Bøhn.

*«Lyssna till den skogens susning
vid vars rot ditt bo är fästad.»*

La denne appell til hver enkelt av oss stå tilslutt i dette festskrift. Vi som streber etter å bygge vårt liv på Vennskap, Kjærlighet og Sannhet, har uendelig meget å takke vår Loge for. Kanskje uten at vi vet det selv, har Ordenen preget oss, og dermed bidratt til å forme vår livsline. Vi er vel alle ennå langt fra oppfyllelsen av de store etiske krav som Ordenen stiller, men vi vet at vi er på rett veg når vi lytter til dens lære, og — så godt vi formår det — søker å gjøre den til vår egen.

Mine brødre. La oss villig og glad vedkjenne oss Odd Fellows idéverden som vårt åndelige hjem, og la oss fortsatt lytte til hva den har å gi oss. Vi er ikke for gamle til ennå å lære.

Med broderlig hilsen i V. K. & S.

Mads Bøhn.

Fung. O. M.

Over alle dyder står den stadige streben oppad, kampen med seg selv, det uutslukkelige krav etter større renhet, visdom, godhet og kjærlighet.

Goethe.

Loge nr. 20, Fridtjof Nansen.

Aktive medlemmer ved 20 års jubileet.

	Født	Opptatt
Andersen, Helmer, kontorsjef	1913	19/11—53
Backa, Birger, blomsterhandler	1907	15/10—53
Bakke, Johannes Bugge, murmester	1892	31/5 —29
Berg, Einar, revisor	L. 1887	2/2 —21
Berg, Mikarl Nordahl, salgssjef	L. 1897	6/3 —47
Brastad, Thorstein J., reisende	L. 1911	22/1 —48
Bratz, Jens-Halvard, disponent	L. 1920	29/5 —47
Bratz, Ragnvald Henry, adm. direktør	L. 1889	3/11—20
Bratz, Ragnvald jr., disponent	L. 1923	30/3 —50
Brovoll, Einar, statsaut. revisor	1922	29/4 —54
Braathen, Asbjørn, kontorsjef	L. 1896	18/3 —25
Bøhn, Mads, overlærer	L. 1897	7/12—39
Carlsen, Bjørn, buntmakermester	1922	15/3 —56
Carlsen, Kaare, verksmester	1912	29/3 —51
Christensen, Carsten, disponent	1914	3/9 —53
Dahle, Finn, lønnsjef	1899	7/9 —56
Dalen, Arthur O., kjøpmann	1907	7/12—50
Dalen, Oddmund, tannlege	L. 1914	6/11—47
Dalaaker, Ivar, tannlege	L. 1897	20/10—33
Egge, Arne, driftsingeniør	1921	20/3 —52
Eide, Egil, statsaut. revisor	L. 1899	18/3 —48
Eide, Egil C., importagent	1921	5/5 —55
Ellingsen, Haakon, grosserer	L. 1889	5/9 —34
Enger, Leo, sivilingeniør	L. 1904	12/3 —48
Eriksen, Jan Moldegaard, disponent	1923	3/11—55
Fagerli, Bernt M., grosserer	L. 1894	13/4 —39
Fessor Jenssen, Jens, grosserer	1899	18/10—51
Finnestad, Haakon H., fabrikant	L. 1905	7/10—48
Flaten, Olav Wangensten, disponent	1917	3/11—55
Fuglesang, Carl E. F., agent	L. 1892	24/9 —24
Fure, Leiv, salgssjef	1916	4/2 —54
Gjems, Knut, agent	L. 1894	5/12—46
Gjerde, Ivar, skreddermester	L. 1902	10/10—36
Gran, Arne, fargehandler	L. 1912	15/2 —40
Grenager, Trygve, agent	1900	16/2 —50
Gaaserud, Gunnar, grosserer	L. 1895	14/5 —19
Haldar, Kåre, salgssingeniør	1925	2/2 —56
Hallan Olaf, fabrikkieier	L. 1883	20/5 —14
Haug, Birger N., disponent	L. 1921	6/10—49
Haug, Rolf C. G., ingeniør	1910	15/11—51
Hellener, Reidar, murmester	1915	17/2 —55
Henriksen, Rolf L., agent	L. 1896	31/3 —38

Holm, Rolf, murmester		1917	6/9 —52
Howlid, Ragnvald, grosserer	L.	1900	17/3 —26
Husland, Knut, disponent	L.	1903	22/1 —48
Haarseth, Leif Dahl, disponent		1898	20/3 —52
Ingier, Wollert, politiførstebetjent		1903	31/1 —52
Iversen, Arild, disponent	L.	1920	4/11—48
Iversen, Sverre, direktør	L.	1879	10/10—46
Jenssen, Olav, sportshandler	L.	1911	31/3 49
Jespersen, Helge Saxe, kontorsjef	L.	1915	30/3 —50
Johansen, Arne Ramn, disponent		1907	16/10—52
Johansen, Rune Ramn, boktrykker		1909	3/3 —55
Kasa, Torgeir, lege	L.	1894	5/5 —33
Killingmoe, Per, salgsrepresentant		1921	30/11—50
Klemetsen, Ragnar, marsjandisehandler	L.	1895	16/5 —46
Larsen, Erling, disponent	L.	1896	14/5 —35
Larsen, Wilhelm, direktør	L.	1895	22/10—30
Lie, Gunnar K., disponent	L.	1900	30/1—29
Loe, Helge, politibetjent	L.	1902	9/6 —49
Lyngdal, Frithjof, agent		1905	20/1 —55
Møller, Knut, o.r.sakfører		1903	18/3 —48
Nafstad, Kristen, kasserer		1908	15/11—51
Nagel, Erling, avdelingssjef		1917	6/10—55
Nielsen, Finn Christie, salgssjef		1904	3/3 —55
Nielsen, Otto S., direktør		1892	17/2 —55
Nilsen, Erling Semb, ingeniør		1899	30/11—50
Nyhus, Einar, malermester	L.	1909	7/2 —46
Nyhus, Helge, malermester	L.	1900	7/2 —46
Nyhus, Øyvind, tekstilagent	L.	1904	7/2 —46
Olesen, Henry Chr., buntmakermester,	L.	1911	31/3 —49
Olsen, Erling, kontorsjef	L.	1894	1/10—19
Oppedal, Mons, revisor	L.	1913	16/2 —50
Pedersen, Charles, rørleggermester		1903	16/5 —46
Pedersen, Wilhelm, disponent	L.	1900	22/1 —48
Petersen, Erik, kontorsjef		1926	31/1 —52
Pettersen, Ingvald G., direktør	L.	1893	1/11—35
Pettit, Douglas, tegnesjef		1925	5/5 —55
Risan, Knut, flykaptein		1917	15/3 —56
Ross, Eystein, malermester	L.	1912	19/9 —46
Ruus, Hans, tannlege		1901	20/3 —37
Rygh, Knut, murmester	L.	1921	30/3 —50
Røed, Otto, reisende	L.	1905	17/11—49
Rønning, Caspar tannlege	L.	1896	10/10—36
Samuelsen, Godtfred, disponent		1905	6/10—55
Schie, Ola, disponent		1921	19/11—53
Schultz, Gunnar, arkitekt	L.	1886	10/10—36
Schytz, Harald, disponent	L.	1909	29/5 —47
Skauan, Artur, disponent	L.	1903	25/1 —32
Stiansen, Nils S., byggmester	L.	1900	18/4 —34
Stokke, Øystein L., fabrikkieier	L.	1892	2/4 —24
Suphammer, Ingvald, arkitekt	L.	1883	21/9 —32
Suphammer, Kåre, arkitekt	L.	1907	6/11—47
Suphammer, Torgrim, arkitekt		1910	4/9 —54
Sørensen, Arne Mustad, agent		1921	4/2 —54
Sørvald, Håkon, sekretær		1923	16/5 —51
Tangen, Aage, grosserer	L.	1907	9/6 —49

Taugbøl, Egil Bjelke, murmester	L	1899	10/10—36
Thinn, Ludvig, hovedrevisor	L.	1892	10/10—36
Thoresen, Otto Schiander, disponent	L.	1894	10/10—36
Thoresen, Rolf, disponent		1899	15/5 —52
Veidholm, Kåre, snekkermester	L.	1917	20/11—47
Viland, Reidar, bankbestyrer	L.	1896	10/10—36
Villås, Reinholdt, disponent		1899	21/2 —52
Volder, Lars, disponent		1922	3/9 —53
Westergaard, Kai, avdelingssjef		1901	25/10—49
Westlie, Kristian, bankrevisor	L.	1896	10/10—36
Winger, Rudolf, grosserer	L.	1897	12/5 —38
Øian, Engebret, disponent		1910	21/10—54
Østby, Bredo, gullsmed	L.	1905	25/5 —39
Østreng, Harald, høyesterettsadvokat	L.	1890	21/1 —20
Aarbakke, Harald, o.r.sakfører	L.	1906	16/1 —47
Aarstad, Olav Bowitz, tekstilagent	L.	1900	1/4 —25
Aass, Kåre, cand. theol. lærer	L.	1906	17/2 —38

Når L er føyet til navnet betyr det at vedkommende bror også er opptatt i Leir nr. 1, Norge.

*

Vårt liv kan ikke være fullkomment uten venner.

Dante.

Et vennskap som ikke tåler at alt blir sagt, holder ikke i det avgjørende øyeblikk.

C. J. Hambro.

